

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Hindenburg umira

Sivolasi maršal na smrtni postelji — Veliko vznemirjenje v vsej javnosti — Ugibanja o njegovem nasledniku — Najresnejši kandidati so generali

Berlin, 1. avgusta. Že včeraj so se razširile alarmantne vesti, da predsednik republike feldmaršal Hindenburg umira. Uradni dopisni urad je objavil nato pomirljiv komuniké, ki sicer priznava, da je stanje 87letnega maršala dokaj resno, da pa še vedno obstaja upanje, da bo krizo prebolel. Ob bolniškovi postelji so zbrani najznamenitejši zdravniki, ki si prizadevajo, da preprečijo najhujše. Davi je bil izdan kratak komuniké, ki pravi, da je bolnik noč prebil mirno, da pa od ure do ure peša ter od časa do časa izgublja zavest.

Berlin, 1. avgusta. r. Dopoldne ob 10. je prispela iz Neudecka vest, da predsednik republike maršal Hindenburg umira.

Hitler je že včeraj poklical vse člane vlade z dopusta. Danes dopoldne se je vlada sestala k izredni seji, ki je bila predvsem posvečena dogodkom v zvezi z boleznijo predsednika republike. Vlada je v stalni zvezi z Neudeckom. Kancelar Hitler bo najbrže popoldne z letalom krenil v Neudeck. V Berlinu vlada veliko vznemirjenje in razburjenje.

Kandidati za naslednika

Pariz, 1. avgusta. AA. Havas poroča iz Berlina, da so v tamkajšnjih političnih in novinarskih krogih že sredi resno razpravljali o nasledstvu nemarnu obolelega predsednika Hindenburga. Havas pravi, da so najresnejši kandidati za predsedstvo rajha maršal v. Mackensen, vojvoda Brunšviški, princ hesenski, general v. Blomberg in general v. Seeckt. Po Havasovih informacijah ima še največ nade general v. Blomberg, sedamti vojni minister.

Pariz, 1. avgusta. AA. Havas poroča: Vsa pozornost listov je obmje-

na k dogodkom v Nemčiji, to je k vznemirljivim vestem o Hindenburgovem zdravstvenem stanju. Listi že postavljajo vprašanje njegovega nasledstva, vendar pišejo s precejšnjo rezervno spričo spoštovanja do starega maršala, ki je v zvezi resnemu zdravstvenemu stanju še vedno predsednik rajha. »Petit Journal« piše: Težak problem

nastaja v nenavadno tragičnih okoliščinah: kdo bo, če Hindenburg umre, njegov naslednik? Danes se je čisto nepričakovano pokazalo, da je imel Hitler nekoga nad seboj. Kakšen bo pa položaj, če prevzame Hitler Hindenburgovo nasledstvo? Kdo pride na Hitlerjevo mesto v kancelarstvu? Sama vprašanja, ki si jih moramo zadati ob uri, ko nam vsak dan prinaša novih resnih dogodkov.

»Le Journal« pravi: Tretji rajh se je nodil iz kompromisa med zastopniki stare Nemčije in neučakano množico novih ljudi. Ta rajh je nastal s prisiljenim sodelovanjem med nedotakljivim vrhovnim poglavarjem države in apostolom nove Nemčije, toda med sedanjostjo in preteklostjo je že zazi-

jal prepad. Kakšno bodočnost nam pripravlja ta popolnoma nejasna situacija? Nemčija prihaja na razpotje: Za katero pot se bo odločila, za monarhistično restavracijo, za boljše vize ali pa za nadaljevanje sedanje smeri.

Današnji »Matin« piše med drugim: Z zunanjo politično napetostjo rastejo v enakem tempu tudi notranje težave Hitlerjeve Nemčije, ki bo morala, če bo umrl Hindenburg, prestopiti kritično preizkušnjo. Zunanji politični neuspehi Nemčije so izzvali med nemškimi prebivalstvom potrtost in ves nemški narod je pod vtisom javnega mnjenja sveta, ki je po dogodkih 30. junija Nemčiji enodušno odpovedalo svoje simpatije. Zmerom bolj se kopičijo vznemirljivi znaki. Italijanska obmejna demonstracija je v Nemčiji izvala paniko. Dasi prebivalstvo ne more dati izraza svojemu nezadovoljstvu v tisku, se vendar opaja to nezadovoljstvo v vseh plasteh. Prebivalstvo je tembolj nejevoljno zaradi socialnega fiaska Hitlerjeve diktature in tako ni čudno, če postajajo podzemne protizakomite organizacije v zadnjih tednih zopet živahne in so začele pod imenom neke socialistične akcije zopet borbo proti diktaturi. Prav tako kot pri delavstvu, se opaža nevolja tudi med glavnimi zastopniki gospodarstva, da celo v višji birokraciji, kjer se vse obrača z največjo ostrožjo proti nemški zunanji politiki. Vlada izgublja od čete do dne več tal in v vrstah visokega uradništva je zmerom močnejša struja, ki smatra, da je treba radikalno spreminiti vso politiko. Kar se lahko trdi o uradništvu, to velja v tem večji meri o oficirskem zboru državne brambe, ki je popolnoma pod vtisom koncentracije italijanskih čet ob italijansko-avstrijski meji. Pravijo celo, da bodo gotove formacije državne brambe premeščene na jug Nemčije, kar bo dalo paničnemu razpoloženju v Nemčiji samo še realen izraz.

Prve justifikacije na Dunaju

Včeraj sta bila obešena morilca dr. Dollfuss, danes pa sta na vrsti morilca policijskega direktorja Hickla

Dunaj, 1. avgusta. r. Razprava proti morilecu Dollfussu je trajala včeraj ves dopoldne do 13. Takrat se je sodni dvor umaknil k posvetovanju. Ob 13.35 je bila razglašena sodba, s katero sta bila Planetta in Holzweber zaradi umora in veleizdaje obsojena na smrt. Na vprašanje predsednika, ali ima še kaj pripomniti, je Planetta izjavil: Vem, da bom živel samo še nekaj ur, vendar smatram za svojo dolžnost izjaviti, da nisem zavratni morilec, marveč da sem kancelarja Dollfussa ustrelil nehote. Zal mi je, da se je to zgodilo in prošim gospo Dollfussovo, naj mi ta greh odpusti.

Holzweber je izjavil, da je smatral za svojo dolžnost, prevzeti vodstvo nad uporniki, ko je spoznal, da jih je njihov voditelj pustil na cedilu. S tem je prevzel vso odgovornost in hoče nositi tudi vse posledice. Kljub temu, da je tako sodišče kakor obramba priporočilo pomilostitev, je predsednik Miklas smrtno obsodbo potrdil in sta bila ob 15.35 oboje obsojena obešena. Ko je Planetta stopil pod vešala, je na ves glas zaklical: Umiram za Nemčijo. Heil Hitler! Tudi Holzweber je umrl z vzklikom: Heil Hitler!

To sta prvi smrtni kazni, ki sta bili doslej v Avstriji izvršeni nad pristaši narodnih socialistov. Vse smrtni kazni, ki sta jih doslej izrekla nagla sodišča nad hitlerjevci, so bile spremenjene v ječo. Ni dvoma, da bo smrtna obsodba njihovih pristašev izzvala v vrstah narodnih socialistov največje ogorčenje in bati se je, da bodo te justifikacije zopet onemogočile akcijo za pomirjenje, ki naj bi bila glavna naloga nove vlade. Ogorčenje bo tem večje, ker se je v teku razprave ugotovilo, da je avstrijska vlada obljubila upornikom svobodni odhod preko meje in to tudi še

tedaj, ko je bilo že znano, da je kancelar dr. Dollfuss ubit.

Danes se je pričela pred dunajskim izrednim vojaškim sodiščem razprava proti Frideriku Wurnigu in Kristjanu Meyeru, ki sta obtožena zaradi umora policijskega direktorja Hickla v Inomostu.

Zaplemba premoženja upornikov

Dunaj, 1. avgusta. r. Vlada je sklenila da se zapleni premoženje vseh onih, ki so kakorkoli sodelovali pri poslednjem puču narodnih socialistov. Ze včeraj se je pričela velika očistevalna akcija med državnim uradništvom, ker se je zlasti pri zadnjih dogodkih jasno pokazalo, da imajo hitlerjevci največ simpatij baš med uradništvom. Na Stajerskem in Koroskem danes niso niti onemu učitelju izplačali plače, ker so skoro vsi podpirali hitlerjevski pokret. Večina učiteljev je suspendiranih in proti njim uvedena disciplinarna preiskava. Tudi pri policiji je mnogo višjih uradnikov hudo kompromitiranih.

Senzacionalne aretacije

Dunaj, 1. avgusta. r. V zvezi z afero dr. Rintelena je bil včeraj aretirani tudi bivši dež. glavar za Korosko Kermayer, znani vođa Landbundovcev, ki pa je nedavno prešel k narodnim socialistom. Še večjo pozornost je vzbudila aretacija predsednika prvega dunajskega deželnega sodišča, višjega sodnega svetnika dr. Wengera. Baš to sodišče je bilo določeno za naglo sodišče, toda Wegner se je temu uprl in podal izjavo, ki naravnost odobrava akcijo hitlerjevcev.

Občinske zadeve v Studencih

Maribor, 31. julija. V ponedeljek popoldne je imel občinski svet v Studencih pri Mariboru sejo, ki jo je vodil predsednik občine g. Kaloh. Dnevni red je bil zelo obširen in so se obravnavala mnoga zelo važna komunalna vprašanja. Uvodoma so se občinski odborniki studenske občine spomnili pokojnega častnega občana generala Maistra in zaklicali njegovemu spominu trikratni »Slava!«. Posebno pozornost so posvetili dopisu mariborskega ribarskega društva, v katerem prosijo, da naj se ozirajo na zaščito ribjega zaroda glede na to, da hočejo ob Dravi zgraditi novo tovarno usnja. Mnogo govora je bilo tudi o regulaciji Drave v območju studenske občine, kjer napravi voda vsako leto več škode. To pereče vprašanje bo skušala občina na kak način rešiti, vendar ji pa to zaenkrat zaradi gromotnih neprilik ni mogoče. Važno poglavje je tvorila tudi elektrifikacija občine, osobito cestna razsvetljava v Radvanju. Tam bo po vsej priliki potrebno tok dobiti v smeri od Kottnikovega posestva. V Radvanju je treba za cestno razsvetljava 23 svetiljk, kar je preračunano na 26.887 Din. Občinski odborniki so na seji obravnavali tudi vprašanje studenskega pokopališča. Na omi strani, kjer vodi cesta v Peckre, je treba namestiti nova vrata. Delo so poverili ključavničarskemu mojstru Brundli, ki bo v najkrajšem času napravil pokopališka vrata. Ker je na pokopališču v Radvanju prišlo večkrat do neredov, zlasti glede prostorov za grobove, so izdelali poseben pokopališki red, ki je nabit pri vohodu. Isti predpisi kot za Studence veljajo tudi za Radvanje, namreč otroški pokop vjeva 10, pokop z enim duhovnikom 25, z dvema 50 in s tremi duhovniki 100 Din. Dajanje grobokopu ostanje nespremenjene. Ker tamkajšnje pokopališče nima dovolj prostora, ga bodo povečali. Po raznih drugih bolj internih skledih je predsednik zaključil precej dolgo trajajočo občinsko sejo.

Letos so jih prodajali najceneje po 2.50 dinarja liter, zdaj pa se po 4.50 Din in še težko jih dobiš. Hruške imajo stalno ceno in se ne bodo več pocenile. Največ jih je po 4 Din kg. Jabolka so cenejša, najcenejša lahko dobiš celo po 2 Din kg. Grozdja je vsak dan več. Precej lepega in sladkega prodajajo po 8 Din kg.

Kumar je na zelenjavnem trgu toliko, kot da se meščani hranijo zadnje čase samo z njimi. Gospodinje imajo izredno mnogo dela z vlaganjem. S cenami kumaric bi bile lahko zadovoljne, saj jih lahko dobe za 5 Din 100 komadov ter torej stanje kom. 5 par. Meščani prežive na leto nešteto hudih dni, ki bi jih ne preživeli, če bi se ne krepčali s kumaricami. Sicer pa cenimo kumare izredno že zdaj. Danes jih je prodajala skoraj sleherna prodajalica na zelenjavnem trgu. Lahko si torej mislite, koliko je te sezonske dobrote na trgu. Letos kumare uspevajo zelo dobro in to je res velika sreča za meščane. Zljaj so že največje kumare po dinarju komad. Cenejšee seveda ne bodo, a upamo lahko, da jih bomo letos še vsi sili. Kumaram konkurira kot sezonska specialiteta stročji fižol. Letos je še skoraj cenejši kot je bil lani, celo kifeljcar je že po 2.50 Din kg. Kumare in stročji fižol sta zelo izpodrinila celo salato.

Po nekem receptu se baje h kumaram izredno prilježe piške, kar je zelo verjetno, ker gospodinje vedno precej posegajo po piščancih, ki so najcenejši po 12 dinarjev komad. — Omenili smo ceno dobrot, ki se za nje gospodinje zdaj najbolj zanimajo. Sicer se pa zanimajo še za maršalika, kar pa rade skrivajo.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Konec tekstilne stavke v Belgiji

Brušelj, 1. avgusta. r. Stavka tekstilnih delavcev, ki je trajala polnih 5 mesecev, je bila danes brez uspeha končana. Delavstvo se je vrnilo na delo. Stavko so morali prekiniti, ker so bili izčrpani vsi finančni viri za podporo stavkujočih.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize. Amsterdam 2297.90—2309.26, Berlin 1311.25—1322.05, Bruselj 796.91 do 800.85, Curih 1108.35—1113.85, London 170.83—172.43, New York 3372.16—3400.42, Pariz 224.07—225.19, Praga 141.01—141.87, Trst 290.74—293.14 (premjia 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.50 do 8.60.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Pariz 20.2125, London 15.4425, New York 306.25, Bruselj 71.90, Milan 26.2750, Madrid 41.90, Amsterdam 207.3250, Berlin 118.50, Dunaj 57.20, Praga 12.73, Varšava 57.95, Bukarešta 3.06.

Češkoslovaški poslanik v Moskvi

Praga, 1. avgusta. r. Današnji uradni list objavlja ukaz, s katerim je imenovan izredni poslanik Bogdan Pavlov za prvega češkoslovaškega poslanika v Moskvi. Pavlov je že odpotoval na svoje novo službeno mesto.

Sokolnikov gre v Pariz

Pariz, 31. julija. AA. V dobro poučenih krogih trde, da so poročila o tem, da pride na izpraznjeno mesto sovjetskega poslanika v Parizu sovjetski poslanik Sokolnikov v Londonu, točna.

Nesreča nemškega parnika

Berlin, 1. avgusta. r. Nemški parnik »Barbosas«, ki je včeraj zapustil hamburško luko s 187 potniki in 127 mož posade na krovu, je zadel ob pečino in nasedel. Potnike so rešili, parnik pa je najbrže izgubljen. Do nesreče je prišlo zaradi izredno goste megle.

Hud potres na Filipinih

New York, 1. avgusta. r. Na Filipinah je bil včeraj hud potres, ki je več mest porušil. Materijalna škoda je ogromna. Boje se, da je bilo tudi mnogo ljudskih žrtev, ker je nastal potres sredi noči, ko so ljudje spali.

Francoski preokoceanski polet uspel

Pariz, 1. avgusta. r. Francosko letalo »Mavrica«, ki je včeraj nastopilo polet preko oceana, je dala včera v prometu srebrnika po 5 šilingov in kovance po 1 šiling in po pol šilinga, vsega skupaj za 60 milijonov šilingov. Srebrniki po 5 šilingov bodo nadomestili sedanje bankovce po 5 šilingov.

Novi avstrijski srebrniki

Dunaj, 1. avgusta. AA. Glavna avstrijska državna kovnica je dala včeraj v promet srebrnike po 5 šilingov in kovance po 1 šiling in po pol šilinga, vsega skupaj za 60 milijonov šilingov. Srebrniki po 5 šilingov bodo nadomestili sedanje bankovce po 5 šilingov.

Avstrijski puč so organizirali v Nemčiji

Avstrijska vlada navaja za to dokaze, ki jih do sedaj Nemci niso demantirali

Dunaj, 1. avgusta. Zvezni komisar za propagando polkovnik Adam je imel sredi v radiju govor, v katerem je podal senzacionalne podrobnosti o zadnjem uporu. Pri Koillerschlagu ob avstrijsko-bavarski meji so prišli na dan upora na Dunaju bavarskega kurirja, in sicer hotelskega tajnika Franca Hehla iz Monakovke, pri katerem so našli šifrirane brzojavke, v čevjih pa skrita podrobna navodila za primer, da bi padla Dollfussova vlada. Iz teh listin je po mnenju avstrijske vlade jasno razvidno, da je bil upor organiziran in do zadnje podrobnosti pripravljen v Monakovem. Ko bi bili oddani dve dogovorjeni gesli po radiju, da je Dollfussova vlada odstopila, bi morali narodni socialisti po raznih zveznih deželah prirediti pohode v civilnih oblekah in demonstrirati za nove volitve. Nato naj bi na dani znak zasehli deželne vlade in javne urade. Voditelji SA oddelkov so bili določeni za deželne glavarje in varnostne ravnatelje. Spopadov z ekspektivno naj bi se izogibali, če pa bi bili neizogibni, naj bi jih sprejeli z vso brezobzirnostjo.

Francija bo izpolnila svoje dolžnost

Pariz, 1. avgusta. AA. Predsednik republike Lebrun je sredi sprejel francoskega zunanjega ministra Barthouja in francoskega poslanika na italijanskem dvoru Chambruna, ki sta mu poročala o splošnem mednarodnem političnem položaju. Predsednik Lebrun se je posebno zanimal, kakšno stališče bo zavzela Italija nasproti dogodkom v Avstriji.

Pariz, 1. avgusta. AA. Francoski zunanji minister Barthou je sredi sprejel na Orsayskem nabrežju avstrijskega odpravnika poslov v Parizu Bischofa, ki mu je poročal o položaju v Avstriji. Barthou je izjavil, da je francoska vlada odločena slej ko prej ravnati se po načelih deklaracije od 17. februarja, kjer so se Francija

in druge velesile zavezale, da bodo vse storile, da zaščitijo neodvisnost Avstrije.

Vsega je kriva popustljivost velesil

Pariz, 1. avgusta. AA. Toulonski dopisnik pariškega »Oeuvra« je intervjuval bivšega italijanskega zunanjega ministra grofa Sforzo, ki se mudi na počitnicah blizu Toulona. Dopisnik je zadal grofu Sforzi več vprašanj o nedavnih dogodkih v Avstriji. Grof Sforza je odgovoril: Mene ti dogodki niso prav nič iznenadili. Morali smo jih pričakovati, ker niso bili izdani dovolj uspešni ukrepi proti prodiranju divjega in brezobzirnega nemškega rasizma v Avstriji. Glavni krivci dogodkov v Avstriji, je zaključil grof Sforza, so vse evropske velesile, zlasti pa angleška vlada, ki dogodke samo opazuje in ni ničesar ukrenila, da prepreči hitlerjevske mahinacije na Dunaju.

Habsburško vprašanje ni aktualno

Pariz, 1. avgusta. AA. Avstrijski odpravnik poslov v Haagu Alexi je dal poročevalcem listov izjavo, v kateri pravi, da bi bilo treba popraviti finančne krivice, ki so jih storili leta 1918 avstrijski vladi. Govorec o Habsburgovcih je odpravnik poslov dejal, da v Avstriji z vrnitvijo Habsburgovcev nikakor nimajo v mislih njihove restavracije na prestolu, temveč samo dovoljenje članom bivšega cesarskega doma, da smejo prebivati v Avstriji. Alexi je nato dejal: Avstrijska vlada se zaveda, da restavracija Habsburgovcev ni samo vprašanje avstrijske notranje politike, temveč tudi zelo važno vprašanje mednarodne politike, ki ga je nemogoče urediti brez poprejšnjega sporazuma med Avstrijo in velesilami.

Samomor odkril grozen umor

Na Starem trgu je bil umorjen priletni delavec France Serša - Umorila ga je pastorka - Umor še ni točno pojasnjen

Ljubljana, 1. avgusta.

Ko smo včeraj prinesli vest, da je škola v vodo kolporterka našega lista Pepca Cepudrova, je pač vsakdo mislil, da gre za navaden samomor. Nič ne sluti, da se za samomorom skriva še nekaj strašnejšega, namreč zločin, kakršnega Ljubljana že dolgo ne pomni. Pismo, ki so ga našli v samomorilni ročni torbici, je bilo tako nečistljivo, da so se mogli razbrati le posamezni stavki, vendar je to, kar se je dalo prebrati, vzbudilo sum, da je samomor povzročilo neko dejanje, zaradi katerega so Cepudrovi živci odpovedali in je šla iskat smrt v valove.

Cepudrova je stanovala na Starem trgu št. 19. Pri nji so stanovali tudi njena mati Ivanka s svojim možem Francem Seršo, ki sta imela 19 let staro hčerko Franco. Mirno so živeli v hiši, ljudje niso nikdar opazili, da bi med njimi vladalo nesoglasje. Stari Serša je bil prav malo doma, ker je povsod iskal dela, dokler ga zadnje mesece ni našel pri poglabljanju Ljubljanične struge. Pepca Cepudrova se ni dosti zanimala za svojega očeta, ker je imela zadnji čas ljubavno razmerje z vojnim invalidom in kolporterkim tovarišem 36 letnim Antonom Rozmanom.

To je kratak uvod, ki naj vsaj nekoliko opiše družinske razmere Serševih in Cepudrovih. Kaj se je potem zgodilo in kako je izgubil življenje stari Franc Serša, je še nepojasnjeno in si lahko napravimo približno sliko le iz pripovedovanja nekaterih sotočevalcev in drugih prič.

Kaj pripoveduje Amalija Pasar

V soboto med 21. in 22. uro je slišala Amalija Pasar, žena kotlarja državnih železnic, ki stanuje na istem hodniku, kakor družina Serša, neko čudno hropenje. Z možem sta bila že v postelji, pa sta prižigala luč in poslušala. Hropenje je trajalo približno 10 minut. Pritisnila sta na ključko vrat, ki vodijo v sobo Cepudrovih. Vendar je bila soba zaklenjena in tudi ni bilo slišati nobenega hropenja več. Zato sta poizvedovanje opustila, ker sta bila prepričana, da muči Cepudrovo glavobol kot že večkrat poprej. Stara Serša ji je namreč večkrat pripovedovala, da je njena nezakona hči Pepca silno podvržena glavobolu in da jo je celo nekdo hotel, zaradi silnih bolečin popolnoma izuma, napasti z nožem. Komaj sta zakonca Pasar legla, je prišla domov 19letna Francka Serša. Pasarjeva je stopila iz sobe in jo vprašala:

«Kaj pa je pri vas? In ji povedala, kaj je slišala. Francka se je zelo prestrašila in rekla, da se je Pepci najbrž kaj zgodilo, da pa se boji pogledat v sobo. Z možem sta nato z lučjo spremila Franco do vrat zakoncev Serša. Francka je pritisnila na ključko in odinila vrata, ki jih je od znotraj Pepca tiščala. Cepudrova je odprla vrata le toliko, da se je mogla Francka s težavo zrinuti v sobo, takoj nato pa je vrata zaprla, vendar je Pasarjeva mogla opaziti, da je imela na sebi popolnoma mokro sivičasto pisano obleko. Pasarjeva je še slišala, da je Francka vprašala: Kaj pa je Pepca? nato pa je vse utihnulo.

Naslednji dan v nedeljo okrog 8. zjutraj je Pasarjeva vprašala na hodniku: «Kaj pa se je zgodilo, kje je oče?» Francka je odgovorila, da ni ničesar opazila in da oče ni bilo doma ter da jo je sestra odpravila v drugo sobo, kjer je vso noč jokala in molila.

Pasarjeva je Francka Seršo zadnjikrat videla v soboto okrog 20. ko je običen samo v spodnje perilo odhajal na stranišče.

Pripovedovanje Nade Družina

Ves dogodek pa postavi v popolnoma drugačno luč pripovedovanje 14-letne vaujenke Nade Družina, stanujoče v Florjanski ulici št. 13. V nedeljo popoldne se je s svojim 10-letnim bratcem Borisom v družbi Frančiška Serša in še drugimi otroci kopala na Spici. Francka je nenkrat začela pripovedovati, da je velika škoda, da je prišla k nji prejšnji večer poslušat radio. Ko se je namreč vrnila od svoje prijateljice Nade domov, je zasišla v domači veži v njihovem stanovanju vpitje. Srečala je sosedo Pasarjevo, ki ji je rekla: «Pri vas se gotovo tepejo.»

— Šele po dvakratnem močnem trkanju, — je nadaljevala Francka, — ji je sestra Pepca odprla. Ko je stopila v sobo, je zapazila na tleh veliko krvavo mlačo prav tako pa je zapazila velike krvave madeže na odelju in na blazinah.

Iz pod dvojne žimnice je kapljala kri. Vsa prestrašena je vprašala sestro: Pepca, kaj ti je? Sele ko jo je drugi vprašala, ji je sestra odgovorila, da jo boli glava. Francka ni več silila v sestro, čudno se ji je pa zdelo, ko je videla toliko krvi. Ko jo je vprašala po vzroku, jo je sestra zapodila v drugo sobo. Vso noč prestrašena Francka ni mogla zatisniti oči v strahu, da se je moralo nekaj zgoditi. Tožala se je za mislijo, da sta se oče in Pepca najbrž spila, kakor se je to že večkrat zgodilo in da je pri tem Pepca morda očeta ranila ali pa celo umorila.

Francki, ki običajno spi v sobi skupno s sestro Pepco, se je čudno zdelo, da ta večer ni prišla Pepca k nji spat. Ko je zjutraj prišla v drugo sobo, je našla tla pomita, odelje in blazine pa obrnjene, vendar so se na njih še poznali sledovi krvi.

Sestra jo je tisto jutro poslala prodajat časopisa. Ko se je okoli 10. vrnila, je vprašala sestro, ako sme obrniti žimnice. Ta jo je po osorno zavrnila, da bo popravila že sama.

Francka se boji

Ko je Francka končala svoje pripovedovanje je vse otroke s povzdignjenimi rokami prosila, naj nikomur o tem, kar je pripovedovala, ne govorijo. Po kopanju sta Nade in njen brat Boris spremenila okoli 17. Francko na njeno prošnjo domov, oče, da bodo pogledali, če ni morda Pepca očeta zaklala in za kam skrila. Francka je imela ključ edino od svoje sobe. Bali pa so se vetoptiti, ker jih je bilo strah. Mali Boris

je nato svetoval Francki, da bi šli pogledat v dvornico, če ni morda tam skrit mrtvi oče. Francka je vsa prestrašena odgovorila, da ne gre, ker jo je strah, da bi videla spačen obraz mrtvega očeta.

Zagonetka zločina

To so najvažnejše izpovedi prič, ki pa vseeno ne rešijo uganke, kako je bil Serša umorjen. Izključeno je, da bi bilo njegovo truplo sežgano na stanovanju, ker je železni štedilnik tako majhen, da je vanj mogoče spraviti največ kilogram premoga. Prav tako je dvomljivo, če so razsekane dele Seršovega trupla zmašili skozi odprtino v stranišču, ki da se je po mnenju strank zaradi tega zamašilo. Po izjavi hišnega gospodarja se je namreč stranišče zamašilo skoro vsak teden. Vprašan je je nadalje, ali je bil grozen zločin dobro pripravljen in premišljen, ker je Cepudrova hišnemu gospodarju že pred dobrim tednom povedala, da nameravajo beliti stanovanje. Zidar, ki naj bi stanovanje pobelil, je namreč izpovedal, da ga je Cepudrova poklicala za beljenje že pred dobrim mesecem. Ni se pojasnjeno, kje in kdaj so Seršo razsekali. Ponoči se to ni moglo zgoditi, ker bi stranke morale slišati ropot. Mogoče pa je, da se je to zgodilo podnevi.

Policija ima polne roke dela, da pojasni zločin in vodi preiskavo osebno sam upravnik g. Keršovan, ki uporablja pri tem na novo uvedeno tako zvano kriminalno kaseto, ki se je pri dosedanjem preiskavanju prav dobro obnesla. Preiskava je trajala vse večerajšnje popoldne in se je tudi danes dopoldne nadaljevala. Je pa otežkočena, ker ni znan motiv zločina.

Danes popoldne je odšla na stanovanje na Starem trgu sodna komisija.

V hiši krvavega zločina

Pred hišo št. 19 na Starem trgu se vedno postajajo ljudje in se zbirajo v gruče ter prisluškujejo, da bi zvedeli kaj novega o nepojasnjem zločinu. Po širokih stopnicah prideš v prvo nadstropje, nato pa po prostorni veži do vrat, ki se ti odpro na ozkem hodniku. Na desni je stanovala Serševa družina, na levi so pa vrata stanovanja nekoga železničarja in njegove mlade žene z dvema malima otročičema. Hodnik je na desni strani lepo na novo prebeljen, a z njega stopiš na ozko malo dvorišče z dvema malima otročičema. Prišli po kratki veži pri drugem izhodu na ulico v Rebrli. Torej tipična stara ljubljanska hiša, kakršnih je pod Gradom več, ko v njih šele v prvem nadstropju prideš na dvorišče.

Kaj pripoveduje domači

Vsa hiša je staro kramericco Johano in njeno družino smatrala za popolnoma pošteno, mimo in tudi pobožno stranko, saj so ženske vsak dan hodile v cerkev in nikdar niso prišle po vino v gostilno, ki je v hiši, a tudi od drugod niso prinašale pijske. Tudi Rozman, ki je hodil vsak dan tudi po večkrat k Pepci, nato pa ga niso videli tudi po več dni, ni prinašal pijske. Celo nenavdno mirna je bila družina in zadnji čas se je stanovalec v hiši zdelo, da Pepca ni več popolnoma normalna. Nekako plašna je postala in ni več upala hoditi po stanovanju v čevljih, temveč jih je vedno sezula in kakor v strahu bosa tekala po dvorišču in hodniku. Vedno je tudi tožila, da jo boli glava. Čeprav so imeli le dve majhni sobici, vendar je bilo v njih čedno in vedno vse v redu. V sobi so imeli tudi majhen štedilnik, kjer bi pa moral truplo človeka sežigati več dni. Ze pred dobrimi 14 dnevi je stara Johana prišla prositi hišnega gospodarja za dovoljenje, če sme prestaviti neka vrata, da bi združila obe dolejši sobi sobi svojega stanovanja. Obenem je prosila tudi, če sme stanovanje prebeliti. Gospodar ji je rad dovolil, saj je družino smatral za vzorno stranko, ki nikdar drugim stanovalec ni delala nadleže, čeprav je bila že nad 20 let v hiši, ko ji je stanovanje oddal še prejšnji lastnik pokojni tiskar Medic. Ženske pa stanovanja niso same belile, kar kor so pisali jutranji listi. Kramarica je najela delavca, ki je prinesel s seboj vse potrebno orodje, a apno in barvo je našel že pripravljeno. V stanovanju ni opazil nikjer krvavih sledov. Sam je razdrl postelje in znosil ven, ter bi bil gotovo opazil krvavo posteljno perilo. Tla niso bila poribana na novo, vendar tudi tu ni bilo nobene kaplje krvi, prav tako pa tudi zid ni bil oskorpjen s krvjo ter je bila na njem le krvava pika, kakor od stisnjene stenice.

V kotu ob dvornci stoji pokonci majhen voziček, morda še manjši od mlekarskega. Ko so se mnogi teden pripravljali, da bi odšli na Skaručino prodajati slaščice, so pa v petek zvečer pripeljali drug večji voziček, ki ga pozneje niso več videli. Ljudje v hiši sumijo, da so s tem izposojenim vozičkom odpeljali truplo.

Pri tem pa tudi domnevajo, da jim je pomagala morda še kaka ženska, ker je bilo v hiši vedno tako tiho, saj bi se vendar stopine moškega morale slišati. V kotu, kjer stoji stari, popolnoma neokrvavljeni voziček, je stal tudi zaboj, kjer so našli ožgane kosti in pa pokojnikov spolni organ.

Starega Srše ni bilo 11 let doma, ker je služil za hlapca in prijel tudi za vsako drugo delo, tam v okolici Lukovice, kjer je bil doma. Sam se je preživljal pošteno in je vsako jutro vstal že ob 5. ter ob 6. odhajal od doma, zvečer se je pa ob 20. vrnil in si osmažil obliko in šel takoj spat. Njegova družina se je preživljala s prodajanjem slaščic po seimih, cerkvenih hodih in božjih potih, da zlasti matere Johane ni bilo večkrat po več dni domov, tudi njena nezakonska hči Pepca, ki je šla v vodo, je hodila z njo, a zadnje čase je raznašala dnevnike. Vsem se je poznalo težko življenje in pomanjkanje, saj so bili vsi slabotni in suhi, zlasti pa hčerka

Francka, ki je stara že 19 let, pa je vendar šibka in slabotna kot deklica s komaj 14 leti. Stari je bil popolnoma zgaran od dela ter ostarel in so ga ljudje cenili na najmanj 70 let, čeprav jih je imel šele 59. Preprirov nikdar ni nikdo slišal in so bili vedno tihi in pri delu.

V nedeljo popoldne pred 23. je slišala gospa, ki stanuje nad njimi lok in tudi tolažbo v Sršovem stanovanju ter mislila, da joku Francka, mati jo pa tolaži. Večjega pomena gospa joku in tolaži seveda ni pripisovala. Glasovi so ob 23. utihnili in mislila je, da je vse v redu.

Ze v soboto zvečer okrog 21. je pa sosedna železničarjeva družina slišala iz Sršovega stanovanja

hropenje in stokanje. Zelo so se čudili, kaj naj to pomeni in mož je hotel iti pomagat, vendar je pa našel vrata zaklenjena. Ko je pozneje prišla Francka domov in hotela v stanovanje, ji je Pepca tiščala vrata, a Francka se je vendar zmuznila v sobo, nato je pa morala spat v drugo sobo. Nikdo ni ničesar slišal o strašnem zločinu. Stanovalec je vest o zločinu silovito pretresla, da o hišno gospodinjno pustil živci in še sedaj neprestano joku, čeprav je bila vedno prepričana, da imajo v hiši najboljšo luč.

Dr. J. Högle se preseli četrtega avgusta v novo hišo g. Lokarja, Resljeva cesta, zraven tvrčke »Pristou & Eričelj«, in bo tam redno ordiniral od 10. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Tretja žrtev Save v Kranju

Danes popoldne okrog 13. so našli v Savi malo nad tovarno Jugočeska, pod vasjo Orehek truplo utopljenega dekleta. Ugotovili so, da je utopljenka Julka Močnikova doma iz Studora nad Skofjo Loko, stara 19 let. Truplo sta opazila sredi valov Save Janez Prezelj in Franc Drakler iz Drulovke. Ko sta potegnili utopljenko na suho, sta jo skušala oživiti z umetnim dihanjem, kar pa je bilo brez uspeha. Nato so poklicali banovinskega zdravnika g. dr. Novoselskega, ki je ugotovil smrt in odredil, da so odpeljali utopljenko v mrtvašnico v Strazišče. Pozneje so jo prepeljali na stanovanje na Labore.

Julka Močnikova je bila izučena šivilja in je delala v Kranju. S sestro in materjo so stanovali v Strazišču. Oče jim je lani umrl. Te dni je imela počitnice. Snoci je bila v Kranju, šla je vprašat, če bodo prišli kmalu z delom. Od tedaj je ni bilo več domov. Našli so jo v spodnji obelki, ne pa v kopalnici. Zato ni gotovo, ali se je Julka kopala in pri tem utonila, ali se je morda kak drug vzrok nesreče. Pokopali jo bodo v petek v Strazišču.

To je že tretji utopljenec, ki so ga našli letos v Savi. Usoda je hotela, da je žrtev zopet iz Strazišča, odkoder sta bila tudi Kovačič in Gros, ki so ju nedavno pokopali.

Moderni Robinson Douglas Fairbanks
Film ljubezni, poln divnih hawajskih pesmi, romantike, pustolovščin i. t. d.
Danes ob 4., 7. in 9. uri.
Vstopnina najnižja Din 4.50 in 6.50.
ZVOČNI KINO DVOR Telefon 2730

Kazen za greh

Vsa Bela Krajina je nestropno čakala dneva, ko je prišla vlomilska tolpa tikz. pojače pred okrožno sodišče, da prejme zasluženo plačilo za neštete grehe proti tuji lastnini. Po dogovorjenih preiskavah je bila končno te dni razpisana glavna razprava in so Dajčmani, ki jih je ljudstvo krstilo za pojače, odgovarjali za številne tatvine, vlome in druge grehe.

Kakor je »Slovenski Narod« že obširno poročal, je meseca marca letos zmanjkalo posestniku Golobčiču iz Lipovca pri Semicu iz zaklenjenega ameriškega kovčega 300 dolarjev in nad 3000 Din našega denarja, tako da je znašala skupna škoda 14.000 Din. Orožniki so takoj osumili pojače in je začel komandir orožniške postaje v Semicu g. Pirkovič na nje strogo paziti, a posebno pozornost je posvetil Dajčmanovi Micki, ki je bila že od prej znana kot silno spretno in predrzna tatnica. Micka je v svoji prevežanosti dobro vedela, da ne sme denarja trošiti v Semicu, kjer bi jo takoj zalotili in se je zato napotila v Karlovec, kjer si je napisala poštno polonično na večji znesek in z imenom delavca neke tamonje tekstilne tovarne kot odpošiljalca. Ta njena nepravilnost je bila za vso družbo usodepolna in jih je seveda tudi izdala, dasi so vsi člani družine trdili, da niso ukradli denarja, niti vlomili. Pomagal ni niti Mickin izgovor, ki je trdila, da ji je dotični delavec postal denar kot alimentacija za njene nezakonskega otroka, ker se je ta njena trditve seveda takoj izkazala kot neresnična.

Ko so jih orožniki zaprli in jih izročili najprej okrajnemu sodišču v Črnomlju in pozneje okrožnemu, je mlajši Mickin brat Mirko priznal vse tatvine. Z vestno preiskavo so jim orožniki dokazali 38 vlomov v zadnjih dveh letih, a med tem so že tudi dobili Golobčičeve dolarje, ki jih je brat Mirko po nalogu sestre Micke skrival v neko grabo. Pri glavni razpravi so vsi štirje obdolženci svoje zločine sprva tajili kar pa jim ni nič pomagalo, ker jim jih je bilo lahko dokazati na podlagi vestnih poizvedovanj orožniške preiskave. Okrožno sodišče je izreklo obsodo: Mariji Dajčman 7 let robije, Jakob Dajčman 6 let robije,

njegova žena 18 mesecev strogega zapora, a njegova mati Ivana Dajčman 1 leto strogega zapora. Poleg zaporne kazni sta bila obojema Jakob in njegova žena Micka tudi na izgubo častnih pravic do smrti. Dasi bodo Belokranjci odslej imeli mir pred zloglasno pojaško tolpo, imamo še vedno opraviti z manjšimi tatvinami, ki pa jih bodo oblasti gotovo pojasnile in poskrbele, da pridejo tatovi v roke pravice.

Don Bulić umrl

Ljubljana, 1. avgusta. V ponedeljek po polnoči je na zagrebški kliniki nenadoma izdihnil naš svetovno slavnih arheolog don Franjo Bulić, ki je odkril in varoval rimsko Salono, kjer si je iz samih izkopanin postavil tudi skromen dom.

Dr. Franjo Bulić je bil rojen že 1. 1946. v Vranju pri Splitu, kjer je napravil tudi gimnazij, nato je obišel v bogoslovje v Zadru, a odhod na dunajsko univerzo študiral klas. filologijo in arheologijo. Od 1. 1873. do 1896. je bil srednješolski profesor in okrajni šolski nadzornik, a od 1. 1863. direktor gimnazije v Splitu. Ze pred 51. lti je postal varuh arheoloških spomenikov splitskega okraja, a 1. 1912. za vso Dalmacijo. L. 1888. e don Bulić postal tudi direktor arheološkega muzeja v Splitu in ostal na tem mestu polnih 40 let. Kot direktor arheološkega muzeja in varuh spomenikov je don Bulić vodil premnoga arheološka izkopavanja, kjer je imel največje uspehe, zlasti pa z odkritjem stare Salone, sedanji Solinom pri Splitu. Razen za klasično arheologijo ima pa don Bulić s svojim raziskavanjem ogromne zasluge tudi za spoznanje hrvatskih srednjeveških spomenikov, med katerimi mu je prineslo vedno slavo odkritje in rekonstrukcija slovlega nagrobnika hrvatske kraljice Jelene, vdove kralja Mihajla in matere kralja Stjepana Ta spomenik, ki ga je našel l. 1898 na Gospojni livadi v Solinu, obstoji z 96 večjih in manjših fragmentov. Njemu je uspelo te kose sestaviti in z rekonstrukcijo obogatiti znanost.

Veliko delavnost je don Bulić razvil tudi kot upravitelj društva za raziskovanje domače zgodovine Bihaca, a trajne znanstvene zasluge si je pridobil kot urednik strokovnega časopisa »Bullettino di archeologia e storia dalmata«, od 1. 1918. dalje pa kot urednik »Vjesnika za arheologijo i povjest dalmatinsku«, kamor je sam napisal nešteto člankov, studij in razprav. Tu je objavil posebno veliko število starih rimskih napisov in je za latinsko epigrafijsko njegovo glasilo postalo neobhodno potreben vir.

Don Bulić se je v svojem dolgem življenju razvil v največjega jugoslovenskega arheologa, znanega po vsem svetu. Za svoje znanstveno delo je bil odklikovan z največjimi priznanji domačih in tujih znanstvenih društev in akademij, a l. 1921 ga je zagrebška univerza izvolila za častnega doktorja filozofije, poleg tega je bil pa častni član Jugoslovenske akademije znanosti, pravi član arheoloških društev v Petrogradu, Bruslju, Rimu, Pragi, Dunaju, Bukarešti, Varšavi in Sofiji ter nešteto drugih znanstvenih korporacij. Pisal je za svoj »Bullettino« in »Vjesnik«, prav tako pa tudi v nemški, italijanske in francoske strokovne revije. Večja njegova delo so: Hrvatski spomenici u knisnoj okolini, Kronotaksa solinskih biskupa iz doadata kronotaksa splitskih nadbiskupa, Dioklecijan, a v naše kraje posega njegovo delo »Stridon, rodno mjesto sv. Jeronima«.

Don Bulić je bil pa vse svoje življenje tudi velik prijatelj Slovencev in je vedno prihajal v Rogaško Slatino na počitnice. Seveda se je zanimal tudi za izkopavanje rimskih spomenikov pri nas, zlasti pa za izkopavanje v Ptujju in v Ljubljani.

Pokojni slavni učenjak je pred nekaj dneva prišel iz Splita v Zagreb, da bi se lečil zaradi kamenčkov v mehuruju, ko je neznahtna operacija potekala dobro. Vsi so pričakovali, da bo okrevaj, ker se je počutil prav dobro, a ponoči mu je nenadoma postalo slabo, da je kmalu izdihnil zaradi oslabelosti srca, saj je bil vendar star že 88 let. Truplo velikega pokojnika prepeljejo jutri v Split, kjer bo najsvetnejši pogreb.

Zavarovanje potnikov avtobusnih podjetij

Trgovinski minister je izdal pravilnik o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij. Zavarovanje bo enotno za vso državo in obsegalo bo zavarovanje proti posledicam zakonske odgovornosti (zakonske dolžnosti jamstva) prevoznih podjetij. Zavarovanje se nanaša na podjetja za rečno prevažanje potnikov z motornimi vozili iz člena 60, točka 25 obrtnega zakona. Zavarovanje proti posledicam zakonske odgovornosti prevoznih podjetij obsega povračilo one škode, ki jo morajo plačati prevoznika podjetja ali njihovi uslužbenci na podlagi zakonskih določb o povračilu škode tretjim osebam (potnikom motornih vozil ali mimoidočim) za primer smrti, telesne poškodbe, zadržanja ali za poškodbo tuje imetje, nastalo med prevažanjem.

Zavarovanje mora znašati najmanj do 25.000 Din. Če je pri eni nesreči poškodovani ali ubit en človek ali skupno največ 400.000 Din, če je pri enaki nesreči poškodovanih ali ubitih več ljudi, (primer katastrofe) in v tem primeru največ do 25 tisoč dinarjev za vsakega posameznika, ki je bil poškodovan ali ubit pri nesreči. Daje do 30.000 Din za primer poškodbe tujih stvari ali živali in potniške prtljage pri eni nesreči. Če se izgubi potnikova prtljaga, znaša zavarovanje odnosno odškodnina 500 Din. To zavarovanje sklenejo prevoznika podjetja pri zavarovalnicah v naši državi, in sicer na temelju splošnih pogojev zavarovanja, odobrenih po trgovinskem ministru, najmanj pa v obsegu predvidenem v čl. 2 tega pravilnika; prevažanje potnikov se ne bo moglo začeti, dokler zavarovanje ne bo sklenjeno.

Prevoznika podjetja, ki v trenutku, ko stopi ta pravilnik v veljavo, že prevažajo potnike, jih bodo zavarovala v smislu določb tega pravilnika najpozneje v 30 dneh po uveljavljenju pravilnika in o tem obvestila banke uprave, oddelke za trgovino, obrt in industrijo. Prevoznika podjetja, ki že imajo zavarovanje po predpisih lokalnih oblasti, ga morajo prilagoditi določbam tega pravilnika in o tem tudi obvestiti pristojno banško upravo. Ta pravilnik se bo začel izvajati 1. avgusta 1935.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Sreda 1. avgusta, katoličani: Vezni sv. Petra, Dedomir.
DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Dekle z neba.
Kino Dvor: Moderni Robinson Douglas Fairbanks.
Kino Šiška: Sestra Katarina.
DEZURNE LEKARNE.
Danes: Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita

Naš tramvaj nima z nami sreče, mi pa z njim ne. Krožne proge so zdaj še nekam v redu, samo vožnja ne gre po vzornem redu. Sredi mesta imamo zaradi lepšega tri mostove in po srednjem so odkazali pot našemu slavnemu tramvaju. Vozil je pridno, čeprav ne preveč hitro, naenkrat mu je pa zaprlo sapo. Srednji most so razrili za pobijanje brezposelnosti zaslužni možje in tramvaj ne more več čezeti. Zalostno se ustavlja na tej in na oni strani, poželjivo pogleduje čez most in potniki pogledujejo za njim, pa nič ne zaleže. Most je zaprt in ostal bo zaprt, dokler se občinstvo ne bo sprijaznilo z novim vozim redom našega, v ognju konkurence prekaljenega tramvaja.

Če hočeš zdaj s tramvajem od pošte na Vodnikov trg, se moraš peljati mimo glavnega kolodvora in sentpeterske cerkve, kjer pa moraš prestopiti. Lahko se pelješ tudi z direktnim vozom, moraš pa prestopiti na Marijinem trgu in jo ubrati peš čez razrto most. Tam počakaš nekaj časa, da pride pote tramvaj od nasprotni strani, in potem nadaljuješ potovanje v strahu, da bi se naša slavna cestna politika ne spomnila in nam jutri ne razkopala vseh mostov. Če imaš čoln na Ljubljani, se lahko prepelješ na drugo stran tudi s tem prometnim sredstvom, da hitreje prideš, kamor si se namenil. Samo konja moraš imeti pripravljeno, da te potegne v čoln čez blato, ker je vsa voda iz struge odtelka v Beograd. Najhitreje pa prideš na cilj, če jo mahneš peš. In pešči so tudi najhujša nelojalna konkurenca našemu tramvaju.

Pravijo, da bo most popravljen do prihodnjega kongresa slovenskih narodnih noš v Ljubljani, ker ima to smolo, da je zgrajen čez Ljubljano.

Slovinci v Ameriki

Josip Snajder in njegova žena Ela roj. šinkovec sta se odpravila z avtomobilom iz Detroita k ženinih staršem v Pensilvanijo. V Ohio ju je pa doletela smrtna nesreča. Od nasprotni strani je pridrljal avto, nastal je karambol in snajderjeva sta obležala na kraju nesreče mrtva. Poročena sta bila komaj nekaj mesecev.

V Chicagu je zadela težka nesreča splošno znano slovensko rodbino Josipa Ruparja. 19letni Edvard Rupar je odšel 3. t. m. kakor običajno na delo, popoldne ob 4. je bil pa že mrtev. Delal je v tovarni kornaj tri mesece, zaposlen je bil pri vzpenjači. Kako je prišel pod vzpenjačo, niče ne ve. Nesrečno so priskočili prepozno na pomoč, da bi ga rešili. Elevator ga je pritisnil k steni in ga tako zmečkal, da je kmalu v silnih bolečinah izdihnil.

V Waukeganu je padel pod vlak 29letni Ivan Kopricev. Koleso so mu odrezala nogo in ker ni bilo hitre pomoči, je izkrevnel. V Clevelandu je povozil avto 39letnega Lojzeta Kračmana. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl. Pokojni je bil doma iz Sapa pri Šmarju, kjer je zapustil mnogo sorodnikov. V Ameriki je bival 21 let.

V Sharon Pa. so našli te dni obesenega v kleti 64letnega Franca Vodeničarja, doma iz okolice Črnomlja. V Ameriki je bival 34 let, ves čas v Sharonu, kjer zapuščala ženo, pet sinov in hčerko. Kaj ga je poglajlo v smrt, ni znano.

V Forest City sta se v rudniku ponesrečila dva Slovence. 35letni Josip Cerovšek je odšel zjutraj zdrav in vesel na delo, zvečer so ga pa prinesli domov mrtvega. Podsula ga je v rudniku piast kamenja, da je bil takoj mrtev. Zapuščala ženo, mater, brate in sestre. Drugi ponesrečenec je Franc Tomažin, ki ga je ubil v rudniku električni tok. Zapuščala ženo in pet otrok.

V Clevelandu so umrli splošno znani slikar in dekorator Josip Likar, star 54 let, doma z Rakeka, 37letni Josip Kos, doma iz štepanje vasi pri Ljubljani in 61letna Frančiška Lavše, doma iz Dvorske vasi, zara Velike Lašče. V Rock Springsu je umrl družini Ernesta Jelovčica 6 dni star novorojenček. V Milwaukee je zadela kap Egidija Senka. Pokojni je bil star 66 let, vso je bil iz Dravelj pri Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko pred 26 leti. V Porterville je umrl Slovenec Stefančič, doma iz Bele Krajine. V Silvertonu je umrl Janez Škrjaj, doma iz Knežala na Notranjskem, star 52 let. V Cliftonu je umrl Miha Benčina, star 28 let, rojen v Ameriki. V Cintonu je umrl Bartol Zaveb, star 42 let. Zupniku Jevniku v Forest City je umrl oče, star 84 let. V Pueblu je umrl Franc Godec, star 31 let.

Obrtniška razstava na Viču

Vič, 1. avgusta. Podružnica Društva jugoslovenskih obrtnikov na Viču priredi od 12. do 20. t. m. prvo obrtniško razstavo v narodni šoli na Glincah. Pozdravljamo to zamisel naših obrtnikov, da pokažejo javnosti svoje izdelke, ki bodo gotovo vzbudili med občinstvom veliko zanimanje. Obrtniška razstava na Viču ima predvsem namen pokazati ljudem, da imamo tudi na Viču obrtnike, ki s svojimi izdelki lahko konkurirajo ostalim obrtnikom izven občine. Naše občinstvo mora naročiti svoje potrebščine edinole pri domačih obrtnikih, ki so znani po svoji solidnosti.

Razstava ne bo taka, kakor je ona v St. Vidu ali na velesejmu, marveč bo skromen dokaz zmožnosti naših obrtnikov. Dosedaj se je prijavilo za razstavo nad 20 obrtnikov ter bodo zastopani na razstavi skoraj vsi glavni obrtniški poklici. Pokroviteljstvo nad razstavo je sprejel predsednik viške občine g. Jarij Petrovič, ki se s tem pokazal veliko naklonjenost in priznanje obrtniškiemu stanu.

Danes premiera velike in veselo pustolovščine Karin Hardt in Hanns Brausewetter

DEKLE Z NEBA

ELITNI KINO MATOJA Predstave ob 4., 7.15, 9.15

Dve uri smeja in zabave.

DNEVNE VESTI

Vsem našim naročnikom smo v današnji številki priložili polnočne in prosimo, da nam naročnino redno plačajo, ker bi bili sicer vsem, ki so z njo v zaostanku, prisiljeni list ustaviti. Bodo v tekočem z malenkostno naročnino in priporočajte naš list tudi svojim znancem in prijateljem.

Slovenski čebelarški kongres v Beogradu. Poročali smo že, da bo od 26. avgusta do 1. septembra v Beogradu slovenski čebelarški kongres združen s čebelarstvo razstavo. Čebelarji bodo zborovali v novem poslopi univerze, kjer bo tudi čebelarstvo razstava. Priprave so v glavnem že končane. Določenih je 40.000 Din za nagrade razstavljalcev najboljših čebelarških izdelkov. Naznani razstavljalci dobe tudi zlate in srebrne kolajne ter diplome. Kongresa se udeležijo čebelarji iz Češkoslovaške, Italije in Poljske, najmočnejše bodo pa zastopali naši čebelarji. Čebelarški strokovnjaki iz Češkoslovaške, Bolgarije, Poljske in Jugoslavije so pripravili zanimive referate o čebelarstvu zlasti o čebelnih boleznih in njih obvladovanju. Na razstavi bo tudi prodajni oddelček, kjer bodo naprodaj razni čebelarški izdelki.

Turneja naših biciklistov po Evropi. Včeraj jutraj so krenili iz Čakovca študentje Krištimir Kovacic, Valentin in Mario Morandini ter Andrija Remini na kolesih v Italijo, svico in Francijo. Prevostni nameravajo 3700 km dolgo pot približno v 45 dneh. Našo mesto prekoračijo pri Raketu, odkoder krenejo v Benetke. Vrnejo se preko francoske in italijanske rivijere.

Predstavniki turškega gospodarstva v Jugoslaviji. V Banjaluki prispe v kratkem 20 predstavnikov turškega gospodarstva pod vodstvom znanega turškega inženjerskega podjetnika carigradske trgovske zbornice Rešad Nuribegja, ki je doma iz Bosne. Turki se hočejo seznaniti z našimi gospodarskimi prilikami in priti v čim tesnejše stike s predstavniki našega gospodarstva. Posetiti hočejo vse večje kraje naše države, kjer je razvita industrija.

Egiptska jahta v šibeniku. V ponedeljek je priplula v šibenik luksuzna egiptska jahta »Sarina«, ki se je z njo pripeljal poleg soproge lastnika največje grške parobrodne družbe M. Pirikosa tudi trgovec Aleksander Bernard.

Ameriški letoviščarji v Dubrovniku. Včeraj je priplul iz Newyorka v Dubrovnik prekoatlantski parnik »Vulcanica«, ki je pripeljal 1200 potnikov. 600 Američanov se je izkrcalo v različnih italijanskih mestih, 37 jih je pa ostalo v Dubrovniku.

Koncert Trboveljskih slavčakov na Sušaku. Trboveljski slavčki priredijo danes v dvorani kina »Jadrane« na Sušaku koncert, ki vlada zanj v mestu veliko zanimanje.

Veliki nemški parnik v Splitu. Veliki nemški parnik »Berline«, ki je priplul 28. julija v Split in pripeljal 670 potnikov, je včeraj jutraj zopet priplul v Split in pripeljal 280 letoviščarjev, večinoma Nemcev. Popoldne je parnik nadaljeval pot proti Krfu.

Poceni kruh. V Pristini imajo peka Risto Milica, ki je začel prodajati kruh po 1 Din. Križarim. Ko so prodajali drugi peki kruh po 2 Din, za je prodajal on po 1.50 Din. Drugi peki so seveda protestirali in mu prigovarjali, naj prodaja kruh po isti ceni kakor oni, pa ni nič zaleglo. Končno so se vdali in začeli tudi sami prodajati kruh po 1.50 Din. Torej ga je pa začel Milic prodajati po 1 Din in pravi, da bo kljub temu zaslužil mesečno okrog 15 tisoč dinarjev. Drugi peki so seveda ogorčeni in pravijo, da bodo pekarnice zaprili. Siriti so se vesti, da prodaja Milic hlebec, ki ne tehtajo 1 kg. Polcija pa je se prepricala, da tehtajo vsak hlebec najmanj 50 gramov več in da je kruh iz prvovrstne pšenične moke.

Pojasnilo. Uprava revije »Naša pot« nas naproša za objavo, da sta Ljubljanska Zveza za tujski promet in mariborska Tujsko prometna zveza prevzeli nad revijo le pokroviteljstvo kot izdajateljici, dočim je lastnik revije njen urednik g. Vladimir Regally.

»Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 61 z dne 1. t. m. objavlja uredbo o družstvih univerzitetnih študentov, naredbo o kontroli kakovosti jajc za izvoz v Nemčijo, odrebo o dovozu čebel na ajdovo pašo in o točenju medu v l. 1934., objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934. in razne objave iz »Službenih Novin«.

Zivalske kužne bolezni v dravski banovini po stanju z dne 26. julija je bila v dravski banovini svinjska kuga na 74 dvorah, svinjska rdečica na 74, meharčasti izpuščaj na 2, vrčični prisad na 1 in kuga čebeline zalege na 1.

Razid društva. Prosvetno društvo v Sinjuri vrnlo, srez črnomeljci, je na obnem zboru sklenilo, da se prostovoljno razide in priključi h gasilski četni Sinjuri vrh kot prosvetni osek.

Ciril Metodova družba v Ljubljani je prejela meseca julija 1934: I. Podružnice: Maribor 2. 1000 Din; Ribnica 2. 291 Din; Slovenjgradec m. 1584 Din; Zulec 200 Din; Poljskava-Pragersko 200 Din; Križevci 15 Din; Celje m. 500 Din; Celje 2. 500 Din; Trbovlje 379 Din; Zg. Sv. Kungota 40 Din; Split 1456 Din; Št. Pavel 502 Din; Ptuj m. 250 Din; Ptuj 2. 250 Din; Kranj 1124 Din; Krško 2. 525 Din. II. Nabiralniki: Dr. J. Hrašovec, Celje 50 Din; osnovna šola Sv. Križ 29.50 Din. III. Obrambni sklad: Iv. Prekorščak, Celje 134 Din; šentp. ž. podr. Ljubljana 2400 Din. IV. Ivana Vrhnika sklad: podružnica Velike Lašče 120 Din; Laško 50 Din; Gornjgrad 100 Din; Celje m. 500 Din; Celje 2. 600 Din; Ptuj m. 200 Din; Ptuj 2. 200 Din. V. Razni prispevki: rodbina dr. Tajnškova, št. Pavel, mesto vena pok. gen. Majstru 100 Din; K. Ivančič, Ljubljana 100 Din; Iv. Rozman, Ljubljana 50 Din. Skupaj 13.449.50 Din.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno, nestalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Skoplju 34, v Splitu 33, v Beogradu 32, v Zagrebu in Sarajevu 31, v Ljubljani 30, v Mariboru 27.3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757.8, temperatura je znašala 18.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito žleodec in črevo z uporabo naravnega »Franz Josefovca« grenceca. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da »Franz Josefovca« voda dobro služi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefovca« grenceca se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Voz ga je pokopal pod Seboj. 30-letni posestnikov sin Janez Kokalj iz Trzica je včeraj vozil iz gozda steljo. Zaradi slabe poti se je visoko naloženi voz prevrnil in pokopal pod seboj Janeza. Sreča je bila, da so bili blizu ljudje, ki so takoj prihitieli na pomoč. Napol zadušena so potegnili izpod voza. Ker je Kokalj ves čas tožil o hudih bolečinah v prsih, so ga nemudoma poslali v Ljubljansko bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima zelo resne notranje poškodbe.

Duševno bolni kmet ubil otroka in težko ranil ženo. Kmet Radojko Ranković iz vasi Popovica blizu Beograda, je včeraj jutraj s težko železno lopato ubil otročička in težko ranil ženo Vladimirja Djordjeviča, Zorko. Moz je duševno bolan in ko so ga aretirali, se je dal mirno ustreliti, zaplakal je in mrmral nekaj nerazumljivega. Siromak se ni zavedal kaj je storil. Kazalec nesrečne žene je ležal na glavi ubitega otroka, kar dokazuje, da je blaznež svojo žrtev tudi grizel. Pa ne samo to, nesrečnež je celo pil kri svojih žrtev.

DR. DEMŠAR ORDINIRA V AVGUSTU SAMO OB SOBOTAH

Iz Ljubljane

Znamenitosti Ljubljane se ni končale. Meščani so pričakovali, da bo Ljubljanska vendar tekla po dolgih počitnicah skozi mesto. Seveda so se bridko zmotili. Ljubljanska noče zapustiti dragega mesta, zlasti tista ne, ki izvira v Ljubljani. Zdej že stopa nazaj od ustja prekopa do tročetja, seveda primerno barvana in gosta kot je pač samo ona. Zapornica v Trnovem je spuščena, da odteka voda samo po Gruberjevem prekopu, dočim se skozi mesto pretaka samo gnojnica, s čimer moramo biti, seveda, zadovoljni.

Zrelo grozjde na ljubljanskih vrtovih. Sele prve dni meseca oktobra beremo grozjde po solnih dolenskih in štajerskih gorah, kjer so sedaj tudi še najzgodnejše vrste, kakor zlahitna ali španjol in portugalska še popolnoma zelena, a vendar lastniki ljubljanskih vrtov že nad teden dni zobljejo zlahitno in fino grozjde, ki so ga sami pridelali. Največ je menda gori nad Stadionom ob prijazni vili ge. Franje Rovškova, nekdanje postarice na Viču. Kakor jantar žare zreli grozdi med zelenim listjem, da v Ljubljani tudi pozneje na trgu je redko vidimo tako lepo grozjde. V resnici je že sedaj zrelo najdelikatnejše namizno grozjde, ki je odlično tudi za vino, saj iz njega v okolici Tokajja pridobivajo slavnega tokajca. Grozjde, ki zori že konec julija in pričetkom avgusta, je za Ljubljano gotovo čudež, vendar je pa tudi ta čudež uspel podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki je slovito tokajsko trto »biser iz Cabe« razširila tudi po ljubljanskih vrtovih. Skoraj vso zaslugu za propagando vinske trte po ljubljanskih vrtovih ima podružnica predsednik, nadzornik g. Josip Strekelj, ki je to trto imortal v Ljubljano in največ pripomogel, da je sedaj precej razširjena že tudi v našem mestu. Grozjde je prekrasno in najfinije moškotne arome, da se po okusu in zunanosti meri z vsemi našimi najzlahitnejšimi vrstami. Tudi letina je primerno dobra, kjer so trti pač pravilno stregli, a le ponekod čabski biser letos ni rodil. Prijatelji vrtov naj se sami prepričajo pri članih podružnice SVD, zlasti naj si pa ogledajo pri g. Rovškovi ves z že sedaj z zrelim grozdem obloženih latnik in gotovo bodo to trto tudi sami nasadili, saj se tako fino in zgodnje grozjde tudi prav lahko dobro proda.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča p. n. članstvo drame in opere Narodnega gledališča v Ljubljani, da se prične redne vaje v četrtek 16. avgusta. Sestanek članstva je v četrtek 16. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Dekle z neba. Z večino smo zadnji čas spet občudovali najboljše filme minule sezone, vendar smo pa sedaj dobili spet prekrasen nov film »Dekle z neba«, ki bo posebno zanimal našo sportno mladino. Skoraj ves film je posnetek počitnic na preprosti jadrnici, ki na njej vživata polletne čare dva mlada fanta. Iz vode rešita tudi ponesrečenega olnarja, ki je pa pravi virtuoz na orglice, da takega umetnika na tem priprostem instrumentu gotovo še nismo slišali. Še bolj zanimiva je pa vožnja z balonom, ko se z njim vozimo visoko nad oblaki in nas končno zanese tudi nad morje. Že se gondola balona potaplja v morje, a balasta nimaže več, da bi ga vrgli proč in bi se balon zato zopet dvignil v višave. Vodnik balona si zvije nogo, a tekmovalci hočejo vendar zmagati, pa jim ne kaže drugega, kakor da vržejo v morje svojo lepo spremljevalko, ki jo reši naša jadrnica. Se mislimo, da je oba sportnika v balonu požrlo morje... Seveda se razplete tudi ljubezen, da je ves film poln čarov za mlade in tudi stare sportnike, a tudi za vsakega prijatelja morja in drznih pustolovščin v zraku.

Znižana vodarina in gostščina za l. 1933. Mestna občina ljubljanska je znižala za l. 1933 vodarino za 1/2% in leto-tako gostščino za 1/2% pri starih hišah, pri novih pa samo gostščino za 1/2%. Kaj pa gospodarji? Ali bodo morali najemniki še nadalje plačevati poprej odmerjeno gostščino in vodarino? Sem z dve leti brez službe in živim od milosti svojih sorodnikov. Umevno je, da si težko odigram drago najemino. Gospodarji, bodite uvidni in znižajte tudi vi vsaj to, kar se je vam znižalo, Brezposelni.

Druga kolonija »Kola jugoslov. seater« v Ljubljani odide 2. avg. ob 18.25 preko Zagreba v »Dječji dom Franje Tavčarjeve« v Kraljevo. Starši naj pripeljejo koloniste ob 7/8 na peron glavnega kolodvora.

Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati kd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izdajatelju optiki, Ljubljana. Star trz 9 Centki brezplačno 3-T

RESTAVRACIJA »ZVEZDA« TA TEDEN DNEVNO KONCERT — PLES

Iz Celja

Članski sestanek bo priredila podružnica Narodno strokove zveze za Celje in okolico v soboto 4. t. m. ob 18. pri »Skalni kleti«. Vabljeni je vse članstvo in vsi, ki želijo vstopiti v organizacijo.

Tatvina koleša. V soboto ob 12.30 je neznan storilec ukradel avtoprevozniku g. Antonu Sovinku iz Celja izpred neke hiše v Aškerčevi ulici 1000 Din vredno, črno pleskano možko kolo znamke »Naxos«, tovarniška št. 141.065, evid. št. 2-11.121-3.

Oldboysko moštvo SK Celja bo igralo danes, v sredo, ob 18.30 na Glaziji nogometno tekmo z moštvom celjskih članov »Merkurja«.

Lepo darilo. Bivši maturanti celjske gimnazije so ob proslavi 20-letnice mature darovali Dijaški kuhinji v Celju 700 Din.

Koncert opernega pevca g. Franca na Viču. Naš talentirani operni pevec g. Franc priredi pod okriljem viskega pevskega zbora »Danica« v soboto 4. t. m. ob pol 21. samostojen koncert umetnih in narodnih pesmi v dvorani Sokolskega doma na Viču. Opozorjamo na ta koncert ter vabimo viško občinstvo k obilnemu posetu.

Iz Maribora

Izjni eksekutar tretiran. V torek dopoldne je mestna policija aretirala 45-letnega Alojza Polaka iz Radencev in ga izročila sodišču. Možakar si je kaj hitro »preskrbel« službo. Že nekaj mesecev je hodil po Sloveniji, osebito po bivših štajerskih krajih in se ljudem predstavljal za davčnega izterjevalca. Preprosti ljudje na deželi so mu seveda naselili in mož je legitimiral z vojaško izpravo, glasečo se na ime Josip Lončarič iz Dramelj pri Celju, katero je prav gotovo ukradel. Posebnost sroč je imel 24. t. m. ko je prišel k neki stranki v Pinarški ulici in se ji predstavil za izterjevalca mariborske mestne občine. Tako je izvalil 55 Din gotovine. Možakar je opazil, da je stranka vzela denar iz kovčega, v katerem je zagledal 1000 Din vredno zlato zapestnico in 100 dinarski bankovec. Drzni pustolovec je izrazil trenutno nepredvidnost stranke in že sta izgnila zlata zapestna ura ter stotak v njegovem žepu. Prav isti podjetnež je vrnol letos v stanovanje Ivana Vengusta v Ogečah pri Laškem, kjer je ukradel več obiek in srebrnine v vrednosti 1220 Din.

Mladi Robinzon. Te dni se je zahotelo 13-letnemu Francoetu Zorku v širni svet. Naveličal se je biti na počitnicah pri teti v Slovenskih gorah in jo je neznanu kam popihal. Že nekaj dni ni o pobegnem dečku, za katerim poizveduje njegov oče, duha ne sluha. Končno se je oče, ki sluti nesrečo, odločil prijaviti pobeg policiji, ki mu sedaj pomaga iskati izgubljenega sina.

Nova žrtev Drave. V ponedeljek popoldne je utonil v Dravi 15-letni učenec Viljem Bauman, ki se je kopal blizu broda na Pobrežju. Dasi je bil dober plavalec, so ga vendar premagali deroč valovi in že je izgnil pod vodo. Nesrečo je opazil v bližini se nahajajoči mlajši kopalca in je takoj skočil v vodo, da bi rešil dečka, vendar pa je bila vsaka pomoč brezuspešna. Trupla mladega utopljenca še niso našli.

ZVOCNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški. — Telefon 33-87

Helen Hayes in Cary Cooper v filmu velike in požrtvovalne ljubezni

»Sestra Katarina« Ljubav mladega poročnika in angleške bolničarke. — Samo še v sredo in četrtek ob 7. in 9. uri

V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik Pride! Lillian Harvey in Hans Albers »QUYICK«

Iz Trebnjega

Postovanje knjižnice. Knjižničar Sokolove knjižnice obvešča občinstvo, da v petek knjižnica ne posluje zaradi odhoda članstva v Zagreb. Čitatelji naj si nabavijo, odnosno vrnejo knjige v četrtek 2. t. m., ob istem času, kakor običajno.

Odvetnika smo dobili v Trebnjem, in sicer g. J. Zupančič iz Novega mesta. Odvetniško pisarno je otvoril v Tomičevi hiši. Dosedaj je pri nas posloval le notar.

V Zagreb odhajajo naši tekmovalci, in telovadci, in sicer tekmovalci že v četrtek z župno vrsto, da se v petek udeležijo v Zagrebu lahkotletskih tekem, ostali v petek, da se udeležijo glavnih zletnih svečanosti. Naše Sokolsko društvo bo v Zagrebu zelo močno zastopano in upamo, da se bodo fantje, posebno pa tekmovalci, dobro odrezali.

Avtomobilom! Skozi Trebnje je dovoljena maksimalna brzina 8 km na uro in bo vsak, ki bi hitrost povečal, brezpogojno ovađen političnemu oblastvu. Lastniki vozil naj upoštevajo, da je prav neprijetno požirati prah, ki ga dvigajo s svojimi vozili na drugi strani pa je v obiljnih naslednjih tudi nevarnost nesreč, ki so pogoste baš zaradi prehitre vožnje.

In vendar NE šentpeterska vojašnica za bolnico

Ljubljana, 1. avgusta.

Polemika o novo porajajoči se bolnici kar noče ponehati. Čitali smo v raznih časopisih nekaj člankov za romantično muzejako preureditev bolnice potom stare vojašnice, še več pa protimišljeni. Vsak člankar dokazuje svoj prav. Ne rinimo z glavno skozni zid, temveč premostimo stanje tako nujno potrebne zadeve ne s strastjo zagovora, temveč uvidnevno in objektivno, seveda ne oziraje se na levo ali desno, edino z namenom koristiti zdravstvenemu problemu našega naroda. Zelim, da se stvar, ki se tiče nas vseh, obravnava v širšem forumu, kot je pa bila v to svrhu sestavljena komisija, ki je imela nalogo na vsak način najti prostore za razširjenje bolnice. Jasno je, da je ta naloga imela sugestiven učinek na vse člane komisije in da so pod tem vplivom dali svoj pristavek. Tudi javnost naj izreče svoj veto za ali proti, saj je to problem, ki se je pričel razmatravati radi javnosti in na njene stroške. Zato se naj javnost izrazi o tako eminentnem vprašanju kot je — bolezni in zdravje. Vsak človek se oklepa zdravja, kakor more, in rad doprinese zanj vse materijalne žrtve. Zato je rešitev tega problema treba usmeriti v pravec, ki more zadovoljiti bolnika v največjo mogočnem smislu samoohrane. Stedite povsod! Le tam, kjer gre za človekovo biti ali ne biti, ne bodite ozkosrčni!

Če smo preživeli veliko vojno, ustvarili veliko Jugoslavijo, imejmo se veliko voljo, da si ustvarimo trden temelj za naše zdravstvo. Kot prestolnica Slovenije moramo pokazati napredek vsaj tam, kjer nas inozemstvo v kulturi zasleduje. Imamo ameriško fundacijo za zdravstvene ustanove. Kaj, ko bi se nanjo oprli? Dr. Stampar je s svojo široko zasnovano higijensko upravo zadivil inozemstvo v taki meri, da ga je poslalo v svrhu slične organizacije na Kitajsko. Veselili smo se takega visokega priznanja in ploskali razumevanju, ki ga je pokazala naša država za oranje ledine na higijenskem polju. Kar se je na eni strani dvignilo, naj se na drugi strani ne pogrne. To vendar ne gre! In da res ne gre, so dokazali številni stvarni članki. Čitatelji, ki so zasledovali historijat vojašnice, se ne morejo ogrevati za prenos bolniških poslov v vojašnico.

V člankih zagovornikov adaptacije v bolnico je bilo govora o fantastičnih svoci. Saj vendar ne mislimo ustanoviti filantah: kakor 160 milijonov za novo bolniškega mesta, temveč zgraditi le skromno bolnico, seveda odgovarjajočo modernim zahtevam. Po eni strani tako visoka številka milijonov za novo bolnico, na drugi strani pa nizka številka 3 milijonov za adaptacijo. Odločimo se za lepo srednjo pot. Črtajmo pri 160 milijonih še veliko nad 100 milijoni, trem milijonov jih pa dodajmo nekaj, pa se bodo računski resnosti vsaj na oko ujemali. Tudi v zadnjem članku omenjenih 30 milijonov ravno ni treba polnih, če jih ni, oziroma če jih je tako te malo dobiti. S par milijoni se da ta problem tudi urediti, glavno je, da se prične kar pri glavi. Regulacija Ljubljanske tudi ni bila izvršena v eni petletki, temveč šele v petindvajsetletki. In če bi takrat ne začeli, bi še danes lahko lovili v Ljubljani žabe. Tako bo pa v najslab-

šem slučaju regulacija v petih letih končana.

Ozrimo se po svetu, kako drugje rešujejo probleme bolnic! Čim bolj je mesta na periferiji. Zemljišče je cenejše, načelom najceneje bolj ustreza. Ne pa begati od onega življenja, bolezni in smrti tako tesno skupaj. Življenje naj gre svojo pot, ostali dve nadlogi pa ignorirajmo, dokler je mogoče.

Če bolnica tako sili z izrecnim poudarkom samo v škofjo ulico, zakaj je bilo pa potem kupljeno zemljišče Kmetijske družbe ki gotovo ni bilo poceni? Če se je takrat napravil tak načrt, ga je pač treba dosledno uresničiti, ne pa begati od onega projekta nesmiselno do drugega. Da se ne bomo v najkrajšem času kesali brezglavega ravnanja in obžalovali proč vrtem denar.

Člankar v »Jutru« pravi, da so posamezni prostori po vojni vzorno adaptirani in ima zlasti Bakteriološki zavod lepe, vsem zahtevam moderne higijene odgovarjajoče prostore. Omenjena vzorna adaptacija obstoji prav za prav le iz beljenja in slikanja prostorov, kar bi pomenilo za bolnico presneto malo. Edino Bakteriološki zavod ima adaptirane prostore, ki so se morali preurediti glede na smrtno nevarno delo z bakterijami. Če skrbi bolnica za zdravje človeka, je namen Bakteriološkega zavoda isto delati za živino. In zato je kaj nemestno, če izganja bolnica svojo posestirino iz poslopja, da se sama vgnezditi vanj. Ni še dolgo teza, ko so se širile vesti, da je mestno načelstvo odpovedalo prostore Bakteriološkemu zavodu, ker bi jih rado preuredilo za svoje potrebe. Zavod ni mogel najti primernega prostora zaradi nezadostnih denarnih sredstev. Načelstvo je takoj umaknilo odpoved in dalo zavodu ponovno zatočišče za tri leta. Sicer bi se zgodilo, da bi naš vzorno urejeni veterinarski zavod odšel iz naše banovine, mi bi pa ostali s prijetno zavestjo, da smo storili dobro delo drugim. Če se započeta akcija izvede — potem bakterije z bogom in srečno pot. Prostori bakterij bi bili kot nalašč za kirurški oddelček, da bi se povrnili zopet v tiste čase, ko smo čitali o sepsi v bolnici.

Kolikor je nam znano, je kupljen kompleks Kmetijske družbe zelo razsežen in se čudimo, ko čitamo, da je teren bolnice pretesen in da se mora širiti proti škofji ulici z zasebno vojašnico. Z adaptacijo vojašnice v bolnico, bo Ljubljana utrpela kulturni madaž, ki se ji bo poznal veliko številno desetletji, kajti milijonov odveč nikoli ne bomo imeli in s tem tudi nove bolnišnice nikoli.

Člankar ima v mezinu vse prostore v šentpeterski vojašnici. Pri naštevanju prostorov mu gre tako gladko od rok, kakor kakemu spretnemu šahistu. Figure na šahu je lahko prestavljati, nekoliko težje je pa postaviti nesteto strank in zavodov na ceste. Razširjenje bolnice v našem mestu je prepotrebnost in nujna zadeva. Izpajalja je mogoča le z zidanjem novih bolniških objektov. Denar za realizacijo se mora dobiti kjerkoli in se bo dobil, če se enkrat za vselej opusti fantazija o šentpeterski vojašnici.

R. G.

Nočni plavalni miting SK Ilirije

Razen 200 m prsno je zmagala Ilirija na vseh plavalnih točkah.

Ljubljana, 1. avgusta.

Snoči je Ilirija priredila na svojem kopalisku nočni plavalni miting, ki je bil pravo nasprosto z državnim prvenstvom. Ne samo, da je bila organizacija prvovrstna in so si točke sledile druga za drugo brez mučnih odmorov, je bilo tekmovanje tudi veskoko zanimivo in so bili doseženi rezultati neprimerno boljši kot v nedeljo. Kombinacija splitskih, dubrovniških in suških plavalcev je bila izredno močna in je prisilila Ilirijo, da je dala iz seba vse. Z izjemo 200 m prsno je zmagala Ilirija na vseh plavalnih točkah in je s tem dokazala, da upravičeno nosi naslov državnega prvaka. V plavanju na 300 m prosto je Mihalek postavil nov jugoslovanski rekord, Fritsch pa je v stafeti 5x50 m pokazal, da je boljši od Senjanoviča in je dosegel s 27 sekundami čas, ki je za 8 desetink sekunde boljši od rekorda. Prav posrečen je bil nastop juniorjev Ilirije, ki so izpopolnili vmesne točke. S takim materialom se Iliriji ni treba bati bodočnosti.

Na 300 m prosto sta nastopila Mihalek (I) in Strucelj (Susak). Mihalek je brez posebnega napora zmagal v času novega državnega rekorda 4:09.9, 2. Strucelj 4:15.4.

50 m prosto subjuniorje: Sigurna zmagala izredno nadarjena Saša Fincev v dobrem času. 1. Saša Finc 42.8, 2. Sonja Bakračič 48.2, 3. Metka Ozimič 48.7, nato Knez, Podboj, Schell.

50 m prosto subjuniorji: Karbl 38.8, 2. Kodalič 41.8, 3. Tiran 43, za njim Killer, Jug, Miklič.

200 m prsno: na startu Grkinič (Sušak) in Hribar (I). Grkinič si kmalu pridobil naskok, Hribar se v finišu močno približal, vendar ne more preprečiti poraza. Čas obeh je dosti boljši kot na državnem prvenstvu. 1. Grkinič 3:07.4, 2. Hribar 3:09.8.

100 m hrbtno juniorji: zmagovalec je velik talent in z doseženim časom favorit za juniorsko državno prvenstvo. Plava šele drugo leto. Vzorni hrbtni crawl! 1. Schell 1:25.2, 2. Tavzes 1:30.2, 3. Otruba.

4x200 m prosto: napeta in zanimiva borba od starta do cilja. Prvi plavalec Ilirije Fuchs zaostane za 4 m. Fritsch nadoknadi izgubljeni teren in prinese 4 m prednosti, ki jih Bonacič proti Jesihu spet izenači. Mihalek odloči v končnem spurtu. Obe stafeti sta dosegli boljši čas kot zmagovita stafeta Jug na državnem prvenstvu in ako bi Fuchs plaval kot običajno, bi imeli nov državni rekord (obstoječi rekord 10:29). 1. Ilirija (Fuchs, Fritsch, Jesih, Mihalek) 10:30., 2. kombinirani (Petronje, Napolič, Bonacič, Luger) 10:31.2.

100 m prsno juniorji: 1. Binder 1:32.6, 2. Miklič 1:35.9, 3. Pance 1:36.2, nato Turner, Filipce, Bevč.

4x50 m prosto juniorji: 1. Ilirija I (Banko, Šega, Demonte, Močnik) 2:13.2, 2. Ilirija II (Watzke, Schell, Kurnik, Tavzes) 2:14.9.

5x50 m prosto: kombinirani vodijo do

tretje menjave, kjer dobi Lavrenčič malenkosten naskok, ki ga pa Zihnerl izgubi. Fritsch starta za malenkost za Senjanovičem, vendar zmagata sigurno. Čeprav najostrejša konkurenca, rekord Jadrana 2:25 ni padel. 1. Ilirija (Serbec, Lenart, Lavrenčič, Zihnerl, Fritsch) 2:27.3, 2. kombinirani (Petronje, Bonacič, Grkinič, Strucelj, Senjanovič) 2:28.4.

Nastopili sta zatem dve juniorski moštvi Ilirije v waterpolu. Igra je zelo ugalja. Spored je zaključila waterpolo tekma med Ilirijo in kombiniranim moštvom obmorskih klubov. Kombinirani so bili boljši in so zasluženo zmagali s 5:2.

SESTAVA PLAVALNE REPREZENTANCE ZA BUDIMPESTO

Plavalni savez je na podlagi rezultatov doseženih na državnem prvenstvu določil reprezentanco ki nas bo zastopala v Budimpešti na trometahcu z Madžarsko in Italijo. V reprezentanci je tudi 5 ilirijanov: Fritsch, Mihalek, Čadež, Zihnerl in Strnad. Določeni so: za 100 m prosto Fritsch (Ilirija), Ciganović (Jug), 400 m prosto Mihalek (Ilirija), dr. Bibica (Jug), 1500 m prosto ista, 200 m prsno Matošič

Ponson du Terrail: Lepa židovka

Roman.

Coarasse se je pogнал z bodalom proti njemu, toda vojak je spretno odskočil v stran.

— Pomagajte! — je zaklical na ves glas.

In v naslednjem hipu je počil strel. Ta strel je pokvaril vse. Nečvomočno bi se bilo jetnikom posrečilo premagati vojaka, če bi ne bil streljal, tako je pa spraval na noge vso posadko.

Jetniki so se hrabro branili. Toda to ni bil več poskus pobege, temveč pravi upor z orožjem v rokah.

Končno so bili uporniki poraženi. Gaskonci so se borili kakor lev. Coarasse in Clodion sta prva omahnila vsa okrvavljena. Tudi Galar in Agenanc sta se junaško branila, toda končno sta tudi onadva podlegla. Baron in Samuel sta se udala. Raoul je pa imel na hrbtu zvezane roke in ni mogel poseči v boj.

Cez dobro uro so bili jetniki okrvavljeni in zvezani zopet v svojih celicah. Coarasse je zamrmral:

— Raje podležem tem ranam, kakor pa da bi se seznanil s krvnikovo sekuro.

XIX.

POMOČNIK

24. julija 1789, torej dobrih pet tednov po izjalovljenem pobegu zaprtih Gaskoncev, je stopal baron Hektor de Meilleraye po ulici du Canon, ko je nenkrat začutil, da mu je nekdo položil roko na ramo. Med ljudstvom je vladalo silno razburjenje kot posledica političnih dogodkov in ljudje so bili previdni.

Ceprav je ležala ulica du Canon blizu gledališča in razsvetljene policijske stražnice, ni bil napad v nič izključen. Hektor de Meilleraye je zato hitro odskočil in potegnil meč.

— Eh, — je zaklical za njim mlad in svež glas. — Baron, pustite svoj meč mirno v nožnici.

— Kdo pa ste? — je vprašal baron, ne da bi vtaknil meč nazaj v nožnico.

— Prijatelj.

— To ni odgovor. Vaše ime, ah pa nadaljujte svojo pot.

— Moje ime? Raoul de Blossac.

— Bratranec umorjenega grofa Filipa? — je vprašal baron.

— Da, gospod Meilleraye.

— Mislim sem, da ste zaprti v trdnjavi Ha.

— Bil sem tam, toda kakor vidite, nisem več zaprt, sicer bi ne mogel z vami govoriti.

— Stopite za trenutek pod luč.

Raoul de Blossac je smeje ubogal.

— Tristo vragov, kaj vse počeniš, dragi baron, predno spoznate svojega starega znanca.

— Oprostite, gospod grof, na ulici ni varno in vsak pameten človek bi v teh burnih časih ravnal enako previdno, kakor jaz.

Baron Hektor de Meilleraye je vtaknil svoj meč v nožnico in nadaljeval:

— Če se hočete ravnati po dobrem nasvetu, mi ne pripovedujte ničesar na ulici, temveč pojdite raje z menoj na dom, kjer se bova lahko nemoteno pogovorila.

Raoul je odšel za baronom. Kmalu sta prišla v Porte-Basse, kjer je baron stanoval. Ko sta sedla v udobne naslanjace, je prvi spregovoril Raoul:

— Ni moj namen govoriti o skrivnostih, toda ko sem vas zagledal na ulici, sem vas hotel samo vprašati po tem in onem.

— Pripravljen sem odgovoriti vam na vsa vprašanja. Kar izvolite vprašati.

— Iz trdnjave Ha sem prišel na čuden način, namreč skozi vrata, ki mi jih je odprla straža na kapitanovo povelje.

— To sem že slišal. Kaj pa vaši tovariši?

— Ah, — je vzdihnil Raoul stisnjenih pesti. — Moji tovariši so še vedno zaprti.

— Kako to? In zakaj?

— Ker se našega poskusa, da bi pobegnili, jaz na videz nisem udeležil. Bil sem namreč zvezan, ko so se moji prijatelji spoprijeli s stražami in posadko. Presodite sami, v kako neprijetnem položaju sem bil.

— Da, vaš položaj je bil res neprijeten.

— Bil je celo strašen, dragi moj. Spravili so nas nazaj v celice, drugi dan so nas pa zaprli vsakega v svojo temnico. Globoko v temnico so vrgli celo starega Samuela in grofa Coarassa, čeprav je bil ves pokrit z ranami.

— Da, tudi to mi je znano. Ljudje pripovedujejo, da je sama grofica de Beausejour narekovala to kruto kazen.

— Hvala za obvestilo. Če to žensko kje zasačim, jo zadavim kakor strupecno kačo.

— Če vam bo potrebna moja pomoč...

— Zanesem se na vas, hvala vam.

— Nadaljujte!

— Upal sploh nisem, da bi še kdaj prišel iz ječe, ko mi je snoči ječar sporočil, da sta se dva mlada odvetnika z vso vneto zavzela zame in da bom izpuščen.

— Kako se pišeta ta dva odvetnika?

— Eden je Vergniaud, drugi pa Guadet.

— Oba sta zelo nadarjena in plemenita. Kdo je vas opozoril na ta dva moža?

— Moja svakinja Sara, grofica de Blossac.

— Toda zakaj so vaši prijatelji s Samuelom, zlasti pa gospodična de Saint-Hermine še vedno zaprti?

— Kar se tiče gospodične de Saint-Hermine, se mi zdi, da so v splošni zmešnjava pozabili na njo. Kar se pa tiče Samuela in njegovih prijateljev, so obtoženi upora z orožjem in rokami in sodišče zaenkrat noče razpravljati o njihovi zadevi.

— A vi?

— Jaz sem držal kapitanu dano besedo, dokazati mi niso mogli nobene krivde in zato so me izpustili.

— A zdaj?

— Zdaj je treba, da pridejo moji tovariši najpozneje v osmih dneh iz ječe, ali pa izgubim svoje ime.

— A to bi bilo zdaj škoda, ker se imenujete grof de Blossac.

— Že drugič me imenujete grof. Kaj to pomeni?

— To pomeni, da ste, vsaj domnevam tako, edini dedič grofa Filipa.

— Ne, saj ima hčerko.

— To mi je znano, toda hči ne more podedovati grofovskega naslova, ki prehaja samo z moškega na moškega potomca. Kar obrnite se na Versailles in takoj vam bodo priznane dedne pravice.

— Zdaj mi roje po glavi čisto drugačne misli.

Prva moja misel je, kako osvoboditi prijatelje kljub odporu markize de Beausejour.

— Markiza že začinja izgubljati svoj vpliv, kajti njen mož je moral pred dobrim tednom odložiti mesto občinskega svetovalca. Videč, da njen vpliv pojema, je odpravila v Pariz, toda spotoma je zvedela, kaj se je zgodilo 14. t. m. ...

— Ah, da, ljudstvo je zasedlo Bastillo.

— Žalibog, — je nadaljeval baron Hektor de Meilleraye, — kralji, poln dobrote in poštenosti, čuti, kako se mu mame prestol po krivdi njegovih prednikov.

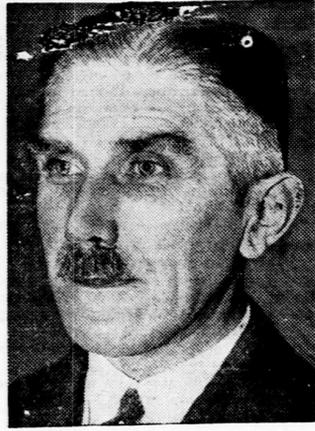
— Oprostite, gospod baron, — se je oglašil naenkrat Raoul, — ali poznate v mestu nekaj pogumnih dečkov, ki bi jim bilo mogoče poveriti težko nalogo?

Se predno je mogel izgovoriti, so se odprla vrata, vstopil je sluga, za njim pa podčastnik s prestrašenim obrazom.

Papen — bivši vohun

Karijera moža s tako preteklostjo je mogoča samo v razdrapanih nemških razmerah

Samo v razdrapanih nemških razmerah je mogel Papen napraviti tako sijajno karijero in se povzpeti po zadnjih dogodkih v Avstriji celo na mesto nemškega poslanca na Dunaju. Ko je ob koncu maja 1932 Hindenburg nepričakovano sprejel Brüningov odstop, ni nihče vedel, kdo postane nemški kancelar. Edini možni kandidat je bil v očeh javnosti general Schleicher. Toda on, ki je bil s svojimi intrigami zakrivil padec vlade, je hotel zaenkrat ostati v ozadju. Nemški listi so naštevali mnogo imen, med njimi pa ni bilo samo enega imena in sicer baš Papenovega. In vendar je postal Papen državni kancelar. »Berliner Tageblatt« je pisal, da je to neokusna šala. In res se je zdelo nemogoče, da bi postavili v tako kritičnem trenutku na čelo vlade moža, ki razen zelo mračne preteklosti nima nobenih posebnih sposobnosti ali zaslug.

Tipičen westfalski junker Papen se je v mladih letih odločil za vojaški stan. Kot izborni jezdec je bil dodeljen generalnemu štabu, odkoder je prišel kot ataše v Washington, kar dokazuje, da je vendarle imel nekakšne posebne sposobnosti. Toda te sposobnosti niso imele nič skupnega z diplomacijo, za kar imamo najboljši dokaz baš v Papenovem delovanju v Ameriki. Ob koncu 1915. je bil Papen tako nepreviden, da je pozabil v vagonu podzemne železnice aktovko, v kateri so našli dokumente, ki so pričali, da je vodil Papen v Ameriki nemško vohunsko službo. Posebno zanimiv dokument je bilo pismo nemškega vojnega ministarstva, ki je zahtevalo, naj Papen ugotovi, s kakšnim razstrelivom poganjajo mehiški revolucionarji v zrak vlake. S pravo nemško temeljitostjo je Papen pojasnil, da polagajo v Mehiki dinamit na železniške tračnice, da pa ta način atentatov na vlake za evropske razmere ni primeren. Iz drugih dokumentov je bilo razvidno, da je znal Papen odkriti boljši način sabotaže, da so njegovi agenti povročili več eksplozij v ameriških orožarnah in napadali parnike, ki so vozili orožje v Evropo. Našla se je tudi čekovna knjižica, kjer je bilo točno zabeleženo, koliko denarja so dobili poedini agenti. Ni torej čuda, da je ameriška vlada 9. decembra 1915 Papena izgnala iz Amerike.

To je bil tudi edini slikovit dogodek v vsem Papenovem življenju. Po povratku iz Amerike je bil Papen imenovan za načelnika štaba neke turške armade. Po vojni se je posvetil sportu in šele leta 1921 se je začel pečati s politikom, ko je bil izvoljen za poslanca pruskega deželne zbornice. Kot poslanec se pa ni odlikoval in ni bil priljubljen med pristajši centra, kajti njegove ambicije so šle daleč preko njegove politične nadarjenosti. Papen je imel

vpliv samo zato, ker je bil lastnik strankinega lista »Germania«. Za parlamentarne volitve leta 1932 strankino predsedstvo Papena ni hotelo kandidirati in že takrat se je govorilo, da bo dal politiki slovo. Imenovanje bivšega vohuna za državne kancelarja je bilo sprejeto skoraj kot provokacija. Komaj je pa minilo nekaj tednov in vsi so pozabili na Papenovo preteklost. Nemški tisk je svojčas navdušeno pisal o sposobnostih novega kancelarja, v zvezde je koval njegovo energijo in javnost je pričakovala, da bo Papen s svojimi dobrimi osebnimi stiki s francoskimi politikmi mnogo storil za Nemčijo. Toda navidezni prijateljski stiki s francoskimi politikmi niso nič pomagali in kmalu se je izkazalo, da je Papenova politična umetnost pri kraju. Njegova vlada je kmalu naletela na odpor vseh strank in vse javnosti. Nove parlamentarne volitve so pokazale, da je Papenova vlada izolirana; čez pet mesecev je moral Papen odstopiti.

Na njegovo mesto je prišel general Schleicher, proti kateremu je začel Papen takoj intrigirati. Ni dvoma, da je imela Schleicherjeva vlada dobre izgledne in da bi lahko celo odvrnila Hitlerjevo nevarnost. Gregor Strasser je bil celo pripravljen vstopiti v vlado. Toda Papen, ki ni bil izgubil Hindenburgovega zaupanja, je organiziral zakulisen napad na Schleicherja in tako se mu je osvetil s tem, da se je znova vrnil v vlado kot Hindenburgov zaupnik in kot član Hitlerjevega kabineta.

Od takrat je imel Papen dovolj prilike spoznati in prepričati se, da so zakulisne intrige dvorezen nož, ki se lahko obrne tudi proti njemu. Minilo je poltrajno leto, niti Schleicherja, niti Strasserja ni več med živimi in samo Hindenburgu se mora Papen zahvaliti, da ga ni zadel ista usoda, kakor one, ki so 30. junija padli. Najbrž Papen nikoli ni mislil, da se bodo metode mehiških revolucionarjev, ki jih je tako pridno proučeval v Ameriki, čez dvajset let uporabljale tudi v njegovi domovini.

Razmah sporta v Rusiji

Na Rdečem trgu v Moskvi so imeli te dni veliko revijo moskovskih sportnikov. Vsa sportna Moskva je bila na nogah, na Rdečem trgu se je zbralo nad 350.000 prijateljev sporta. Na tribuni so zasedli častnega mesta Stalin, Kalinin, Molotov, Vorošilov, Litvinov in Maksim Gorki. Med povabljenimi gosti so bili člani diplomatskega zbora in angleški pisatelj H. G. Wells. S prostimi vajami je nastopilo 1800 najboljših sportnikov, gojencev moskovskih sportnih šol, z gimnastičnimi vajami pa 800 študentov visoke šole za telesno vzgojo. Sportne revije se je udeležila tudi eskadra letal, ki so delala v zraku vrtočolome akrobacije.

Predsednik vrhovnega sveta za telesno kulturo Antipov je v pozdravnem govoru naglašal velik razmah telesne vzgoje v Sovjetski Rusiji, kjer je doseglo število sportnikov letos 8 milijonov, dočim jih je bilo lani komaj 4 milijone. Tako velikega razmaha sporta v Rusiji niti največji optimisti niso pričakovali. In od tega si obetajo boljševiki veliko korist, saj tudi oni pravijo, da je zdrav duh v zdravem telesu.

Za operacijo dobil ženo

V Budimpešti je imelo neko dekle velike sitnosti s svojim obrazom. Naenkrat ji je zraskla dolga brada in nič ni pomagalo, naj je še tako pulila koccine, vedno znova so ji pognale. Slednjič so ji priporočili nekega operaterja-kosmetika, češ, da ji bo za vedno odpravil neprijetne koccine. In res se mu je to posrečilo. Toda dekle tudi po posrečeni operaciji ni bilo zadovoljno. Operater je namreč rabil za odstranitev koccin neko jedko tekočino in ta je zapustila brazgotine, ki so deklin obraz po mnenju drugih ljudi kazile. Kdo neki jo bo vzel za ženo, če ima pa tako grd obraz? — so govorili ljudje. Zato je dekle tožilo zdravnika in zahtevalo odškodnino za izgubljeno lepoto. K razpravi je prišlo mnogo prič, ki so uditile, da je bilo zelo težko odstraniti dekletu z obraza koccine in da je dosegel zdravnik z operacijo presenetljiv uspeh. Brazgotine niso tako hude, mnogo hujeje bi bilo, če bi imelo dekle brado. Z brado bi je še celo nihče ne maral za ženo.

Tožiteljica in njen oče sta pa vztrajala pri svoji zahtevi po odškodnini. Zatrjevala sta, da bi se bilo koncem koncev že našlo sredstvo za odstranitev koccin z dekletovega obraza. Tedaj je pa nastal nepričakovan preokret. Naenkrat je toženec vstal in izjavil, da je pripravljen dokazati neutemeljenost trditve, da bi zdaj dekleta nihče ne vzel za ženo. Sam je tožiteljico zaslužil. Obravnava je bila takoj prekinjena, tožiteljica je umaknila obtožbo, njen oče je pa izjavil, da bo dal hčerki tako bogato doto, da si bo lahko njegov zet uredil največji labora-

torij na Madžarskem. Toženi zdravnik pa pravi, da takih operacij ne bo več delal. Najbrž bi vsi kirurgi opustili prakso, če bi dobivali za operacije za konske žene.

Število porodov pada

Ves svet, zlasti pa Evropa, trpi zadnja leta na nazadovanju porodov. V Londonu so objavili statistiko rojstev v Angliji leta 1933 in primerjali so te podatke s podatki v drugih državah. Na 10.000 prebivalcev se je znižalo število porodov v Angliji od 236 na 153 letno. Se bolj pa Angleže skrbi, kaj bo, ker je letos v prvem polletju število smrtnih primerov naraslo, število porodov je pa padlo še bolj, kakor lani. Angleška statistika kaže, da od leta 1922 v evropskih državah število rojstev neprestano pada. Že v letih 1912 do 1918 je število rojstev padalo ne glede na vpliv vojne, od leta 1918 do 1922 je pa nastopilo splošno in znatno zboljšanje. Šele po letu 1922 je začelo število porodov zopet močno padati.

Celo Poljska kot najplodnejša država v Evropi izkazuje nazadovanje od 355 na 287 novorojenčkov. Na Češko-slovaškem je padlo število rojstev od 292 na 227, na Holandskem od 281 na 222, v Nemčiji kljub vsemu prizadevanju Hitlerjevega režima od 256 na 153, v Španiji od 307 na 287. Najbolj pa pada število porodov v Franciji. Pa tudi v Ameriki, kjer se zamorca sicer pridno množe, se opaža nazadovanje števila porodov. Celo na Japonskem so imeli lani 62.618 novorojenčkov manj, kakor predlanskim.

Ljudje si pač pomagajo sami, pa naj se tisti, ki jim za otroke ni treba skrbeti, čeprav bi lahko, še tako zgražajo in rohne na belo kugo. Dokler bo na svetu tako, kakor je zdaj, da silijo v razmnoževanje samo reveže, bogati se pa tej naravni človeški dolžnosti pod to ali ono pretežno odtegujejo, homo še večkrat shišlaj tarmanje, da se rodi vedno manj otrok. Življenje gre preko vseh predsodkov in teorij, kar je tudi razumljivo, saj ima končno vsak človek pravico do samobrambe vsaj tam, kjer lahko brez huških posledic seže po nji. Tisti, ki te vrste samobrambe obsojajo in zahtevajo od ljudi, naj spravljajo na svet čim več otrok, naj gredo sami naprej z dobrim zgledom in dokazujejo, da se po svojih naukih tudi ravna. Šele potem bodo imeli pravico zahtevati od drugih, naj se razmnožujejo kar tja v en dan.

Iz Laškega

— Nedeljske prireditve so kljub že prav tropični vročini in pa visokemu datumu v mesecu splošno zadovoljivo izpadle. V Jurkloštru je priredila mlada galska četa tombolo, ki je zadovoljila tako srečne dobitnike kakor tudi prireditelje. Udeležba je bila prav zadovoljiva. V Hudijami je imel tamošnji Sokol svoj letni nastop, ki je bil zaradi slabega vremena že enkrat preložen. Tudi ta prireditve je dosegla lep uspeh. Telovadba in vaje, pri katerih so sodelovala poleg domačega društva tudi bratska sokolska društva iz Trbovelj, Zidanega mosta, Radeč, Dola, Rimskih toplic, Sv. Jerdeti in Laškega, so bile odlične ter so želi telovadci povsem zasluženo pohvalo in priznanje številnih udeležencev. Nastop je bil združen z ljudsko veselico, ki je trajala do poznih ur. — SK Laško se je meril v prijateljski nogometni tekmi s SK Celjcem. Po zadnjih porazih se je laški klub odlično popravil in mu Celjani tokrat niso bili kos. Laščani so prevzeli že v prvem polčasu vodstvo in ga obdržali do konca ter zmagali s 7:4. Mostvo obeh klubov je bilo v odlični formi, igra je bila prav do konca temperamentna. Sodil je savezni sodnik LNP g. Oberlinnder vsekoli stvarno, akoravno je imel težavno stališče, ker so prišle v ostrom metazu tu pa tam nehoti tudi roke v poštev.

— Osebna vest. Tukajšnji sreski načelnik g. dr. Orožen je začasno dodeljen sreskemu načelnstvu v Gornjem gradu, kjer zastopa tamošnjega sreskega načelnika med njegovim rednim dopustom. Za ta čas je dodeljen sreskemu načelnstvu v Laškem konceptni uradnik banke uprave g. Pavel Švab.

Iz Metlike

— Gospodinjki tečaj. Banska uprava namerava prirediti v Metliki trimesečni gospodinjki tečaj, ki se prične že 1. septembra. Vsaka obiskovalka tečaja bo za stroške prispevala 150 Din, a revnejšim udeležencem bo dala občina tudi podporo. Priglasiti se je treba najdalje do 10. avgusta v občinskem uradu mesta Metlike, a istotam je vložiti tudi prošnje za podporo od strani občine. Udeležence dobe ob koncu tečaja spričevala. Priprčani smo, da bo obisk velik ker so podobni tečaji v Semiču, Črnomlju, na Vinici in drugod bili vedno dobro obiskani in so dekletom tudi mnogo koristili, ker so jim dali mnogo praktičnih in teoretičnih navodil za življenje in za vzorno gospodinjstvo.

— Karambol. Pri zadnjem požaru na Božakovem, o katerem smo nedavno poročali, bi se kmalu pripetila tudi huda nesreča. Kakor običajno, se je odpeljal g. Zvonko Podgornik z motornim kolesom poizvedovat, kje in kaj gori. Ko se je že vračal, so mu v klanec pod želebnjem pridirjali nasproti gasilci iz Rosalnice. Ker so nepravilno vozili po levi strani ceste, ki je tam zelo ozka in globoko zasekana, je g. Podgornik v zadnjem trenutku odskočil v breg in se oprjel grmovja. V naslednjem hipu so že konji v največjem diru vozilo s kopiti razbili, tako da trpi g. Podgornik blizu 5000 Din škode in bi bilo prav, da mu jo krivci vsaj deloma povrnejo, ker se mu je pripetila nesreča v službi gasilstva, a ne po njegovi lastni krivdi.

— Stab ribič. Orožnik ribiču: »Kaj ne veste, da je tu prepovedano loviti ribe?« — »Kdo vam pa pravi, da bom sploh kaj ujel?«

NAJBOLJŠE STAJERSKO VI- NO ZOPET PO DIN 10.—!

V vinarni Briški — palača Grafike — se dobe najboljša stajerska vina in cviček iz Gadove peči!

v lokalni: čes. užitno:

štajersko belo	10.—	9.—
cviček	12.—	11.—
rizling	12.—	11.—
burgundec	14.—	12.—
domače žganje	—	32.—

Vedno sveže pivo ter razni prigrizki stalno na razpolago.

Po novi naredbi moram zapirati že ob 9. zvečer, ob nedeljah pa ob dveh popoldne, zato naprošam cenjene goste, da se pravočasno preskrbe s pijačo!

Se priporoča

BUFFET A. BRIŠKI, Ljubljana, palača Grafike 50/T

VINA:

metliško belo	1 Din 8.—
namizno belo	> > 9.—
rizling	> > 10.—
cviček	> > 10.—
dalmatinsko črno	> > 10.—
burgundec	> > 12.—
hruševac	> > 5.—

Zganje:

1 Din 22.—	
tropinovec	> > 24.—
slivovka stara	> > 28.—
hruševac	> > 28.—
brinjevec	> > 32.—
borovničar	> > 36.—

Pri večjem odjemu primeren popust! — Se priporoča

»Buffet« Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38. 2387

IZJAVA

Obzajujem par besed, ki sem jih rekla Ani in Emi Polak v Oreliku. — Rajgelj Ana. 2442

POZOR:

Celo pečeno piško se dobi vsak dan za Din 15.— v restavraciji »Pod skalco«, Ljubljana, Mestni trg št. 11, pri Cigliču, — Vskakovrstna vina na razpolago. 51/T

NUDIMO VAM

za majhen denar dobra oblačila.

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

NAJCENEJŠA KURJAVA

iz suhih bukovih, kratko rezanih odpadkov od žage. Dostavljajo tudi na dom. — Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova ulica št. 4, telefon 22-44. 2434

ZA ČAS SOKOLSKEGA ZLETA V ZAGREBU

se priporoča gostilna Varaždin Breg, Račkoga ulica 3. Papler.

SEJEM ZELEZA

pločevine itd. — Kras, Zagreb, Sajmišna 48 a.

ENOVPREZNO KOČJO

lahko in voz samec ter masivno tehtnico za 1000 kg. prodam. Kupim pa dobro ohranjen VOZ zapravljivček. — Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 2444

GOSPODINCA

ki ima veselje do godbe in petja, dobi nameščenje. — Epih, Fara pri Kočevju.

ODGOJTELICO

sprejemem. — Barzelc, trgovina, Subotica.

LEPO PRAZNO SOBO

takoj oddam. — Rimska cesta št. 5 (Mihelak). 2435

Če oddajate ali iščete stanovanje

oglašujte v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda 0.50 para.

Makulturni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

»LISE za volane v različnih gubah.

SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov I. t. d.

AZURIRANJE, entel volanov in čipk.

PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila.

Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj